

Handelingen 17- 18- 19- 20- 21
- 22- 23- 24- 25- 26

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1985-1986

Vergaderingen van juni 1986

BELANGENCONFLICT VOORSTEL VAN DECREET CCF OMBUDSMAN
BELANGENCONFLICT VOORSTEL VAN DECREET CCF TAALGEBRUIK
GEVOLGEN PINKSTERPLAN op BELEID VLAAMSE GEMEENSCHAP
HUISVUILPROBLEMATIEK VLAAMS-BRABANT
ERKENNING WESTHOEK ALS PRIORITAIR GEBIED ESF
TV-BIJDRAGE BETREFFENDE KERNENERGIE
WERKING EN FINANCIERING VZW VL-ANDERS
OPHEFFING BESCHERMING PLATEAU VAN KASTERT TE RIEMST
BRT-UITZENDINGEN EN BESPARIJNGSPLAN NATIONALE REGERING
TERBESCHIKKINGSTELLING KABINETSMEDEWERKERS DOOR PARTICULIERE
INSTELLINGEN
MEDIARAAD
MIDDELENBEGROTING 1986
UITGAVENBEGROTING 1986
PROBLEMATIEK STORT BOCKX TE BEERSE
STOPZETTING SUBSIDIERING VZW ALFABETISERING VLAANDEREN
COMMISSIE VAN ONDERZOEK OPERA VOOR VLAANDEREN
WERKINGSBEGROTING RAAD
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 17   **Donderdag 5 juni 1986**

Berichten van verhindering, blz. 459

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 459

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 459

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 459

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 460

Moties

Indiening, blz. 460

Verslagen

Indiening, blz. 460

Arrest van het Arbitragehof

Indiening, blz. 460

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 460

Motie voorgesteld door de heren G. Verhaegen, J. Van Elewycyk, A. Denys en H. Schiltz betreffende een belangenconflict naar aanleiding van het bij de Conseil de la Communauté française ingediend voorstel van decreet „visant à créer un ombudsman médiateur pour la protection des droits et de la défense des intérêts légitimes des habitants francophones de la région flamande, plus spécialement dans la périphérie bruxelloise et dans les communes de la frontière linguistique”, Stuk CCF 27 (1985-1986) - N° 1 - 146 (1985-1986) - Nr. 1

Bespreking, blz. 460

Spreker : de heer L. Dierickx

Hoofdelijke stemming, blz. 461

Motie voorgesteld door de heren G. Verhaegen, J. Van Elewycyk, A. Denys en H. Schiltz betreffende een belangenconflict naar aanleiding van het bij de Conseil de la Communauté française ingediend voorstel van decreet „régulant l'emploi des langues pour les mandataires publics dans la région de langue française et portant application du Pacte international relatif aux droits civils et politiques fait à New York en ce qui concerne la protection contre toute discrimination linguistique à l'égard de la langue française, de sa diffusion, de son usage notamment par rapport à la liberté de choix du corps électoral et assurant aux minorités culturelles francophones la protection des droits culturels et linguistiques garantis par la convention”, Stuk CCF 41 (1985-1986) - N° 1 - 147 (1985-1986) - Nr. 1

Bespreking, blz. 462

Hoofdelijke stemming, blz. 463

Motie van orde

Agenda, blz. 463

Sprekers : de heer J. Van Elewycyk, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 464

Nr. 18   **Maandag 16 juni 1986**

Berichten van verhindering, blz. 465

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 465

Verslagen

Indiening, blz. 465

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 465

Rouwhulde, blz. 465

Voorstel van resolutie van de heer N. De Batselier c.s. betreffende de gevolgen van het Pinksterplan van de Regering-Martens VI op het beleid van de Vlaamse Gemeenschap - 143 (1985-1986) - Nr. 1

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer H. Schiltz tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de procedure gevolgd door de centrale Regering bij de opstelling van het zogenaamde Pinksterplan en de gevolgen van de door de centrale Regering hierbij genomen beslissingen voor de financiële toekomst van de Vlaamse Gemeenschap en voor de begroting 1986 en volgende

Bespreking, blz. 466

Sprekers : de heren N. De Batselier, H. Schiltz, Minister G. Geens, de heren J. Van Elewycyk, E. Gryp, A. Denys, G. Verhaegen

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer P. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de dreigende en onaanvaardbare plannen tot vestiging van een centraal stort voor het huisvuil van alle gemeenten van Vlaams-Brabant in het bos van Aa te Zemst en over de dringende noodzaak een definitieve en voor het leefmilieu aanvaardbare oplossing uit te werken voor het huisvuilprobleem in Vlaams-Brabant, blz. 479

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer M. Decoster tot de heer P. Deprez, Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen, over de erkenning van de Westhoek als prioritair gebied in het kader van de tewerkstellingsinitiatieven van het Europees Sociaal Fonds, blz. 479

Vraag van de heer J. Gabriels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de TV-bijdrage betreffende kernenergie in de Terloops-uitzending op 17 mei jongstleden, blz. 480

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werking en financiering van de VZW VI-Anders, blz. 481

Vraag van de heer J. Gabriels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de eventuele opheffing van de bescherming van het plateau van Kastert te Riemst, blz. 481

Vraag van de heer F. Vandenbroucke tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over het verlenen van de auspiciën van de Vlaamse Executieve aan een non-profit beurs georganiseerd door de VZW VI-Anders en de implicaties hiervan, blz. 482

Vraag van de heer J. Van Elewycyk tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de BRT-uitzendingen en het besparingsplan van de Regering, blz. 482

Vraag van de heer L. Vanvelthoven tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid? en de heer J. Pede, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ruimtelijke Ordening, over kabinetsmedewerkers op willige basis ter beschikking gesteld door particuliere instellingen, blz. 483

Vraag van mevrouw M. Vogels tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over mogelijke steun aan de beurs VI-Anders, blz. 484

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer J. Van Elewycyk tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Mediarad, blz. 485

Regeling van de werkzaamheden, blz. 485

Nr. 19   **Dinsdag 17 juni 1986**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 487

Motie van orde

Agenda, blz. 487

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986 - 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata) - 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)
Interpellatie van de heer J. Sleenckx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu)

Interpellatie van de heer V. Van Eetvelt tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie cultuur)

Algemene bespreking, blz. 487
Sprekers : Minister L. Waltniel, de heer F. Vermeiren, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 494

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 495
Sprekers : de heren J. Dupré, J. Van Elewycq, H. Schiltz

Regeling van de werkzaamheden, blz. 507

Nr. 20 **Dinsdag 17 juni 1986**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 509

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 509

Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heer P. Tant, Minister L. Waltniel, de heren J. Van Elewycq, H. Schiltz

Leefmilieu, blz. 523

Toegevoegde interpellatie van de heer J. Sleenckx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse

Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, verslaggever, L. Vanvelthoven

Regeling van de werkzaamheden, blz. 526

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking, (Voortzetting)

Leefmilieu (Voortzetting), blz. 527

Toegevoegde interpellatie van de heer J. Sleenckx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse

Sprekers : de heren J. Bosmans, M. Capoen, E. Gryp, mevrouw O. Lefeber, de heren F. Vermeiren, O. Meyntjens, W. Van Durme, A. Geens, J. Sleenckx, Minister J. Lenssens

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 548

Sprekers : de heren A. Vangronsveld, verslaggever, G. Temmerman, G. Cardoen, J. Desseyn, J. Bosmans, H. De Loor, E. Vankensbilck, Minister J. Pedé

Stadsvernieuwing, blz. 564

Sprekers : de heren J. Leclercq, J. De Roo, W. Van Durme, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer O. Meyntjens, Minister J. Pedé

Regeling van de werkzaamheden, blz. 575

Nr. 21

Woensdag 18 juni 1986
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 577

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke Ordening
Natuurbehoud en Groenvoorziening
Landinrichting en Waterbeheersing, blz. 577

Sprekers : de heren V. Van Eetvelt, verslaggever, J. Leclercq, J. De Seranno, J. Sauwens, M. Van houtte, mevrouwen M. Vogels, T. Merckx-Van Goye

Regeling van de werkzaamheden, blz. 598

Nr. 22

Woensdag 18 juni 1986
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 599

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 7 (1985-1986) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
- 6 (1985-1986) - Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
- 8 (1985-1986) - Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke Ordening
Natuurbehoud en Groenvoorziening
Landinrichting en Waterbeheersing
(Voortzetting), blz. 599

Sprekers : Minister J. Pedé, Minister J. Lenssens, Minister P. Deprez

Motie van Orde

Stand van zaken, blz. 607
Spreker : de heer H. Schiltz

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Tewerkstelling en Energie, blz. 608
Spreker : de heer C. Moors, verslaggever

Motie van Orde

Stand van Zaken, blz. 609
Sprekers : de heer H. Schiltz, Minister G. Geens, de heer J. Van Elewycck

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Tewerkstelling en Energie (Voortzetting), blz. 611
Sprekers : de heren N. De Batselier, W. Cortois, W. Desaeyere, M. Didden, mevrouw M. Vogels, de heren F. Vandebroucke, J. Laverge, E. Van Rompuy, A. Geens, mevrouw L. Detiege

Motie van Orde

Stand van zaken, blz. 629
Spreker : de heer J. Van Elewycck

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Tewerkstelling en Energie (Voortzetting), blz. 629
Sprekers : Minister G. Geens, de heren N. De Batselier, A. Denys

Huisvesting, blz. 634

Sprekers : de heren H. De Loor, C. Marchand (verslaggever), W. Taelman, O. Meyntjens, W. Van Durme, J. Van Elewycck, J. De Seranno, J.-P. Pillaert, Minister P. Akkermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 651

Nr. 23 **Donderdag 19 juni 1986**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 653

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn, Gezondheid, blz. 653

Sprekers : mevrouw C. Boeraeve-Derycke, verslaggever, de heren M. Vandenhove, A. Diegenant, L. Vanhorenbeek, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren L. Dhoore, P. De Weirdt, mevrouwen C. Smitt, N. Maes, M. Vogels en de heer L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 673

Nr. 24 **Donderdag 19 juni 1986**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 675

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid (Voortzetting), blz. 675

*Sprekers : de heren R. Vannieuwenhuyze, J. Valkeniers, E. De Groot, Minister R. Steyaert, Minister J. Lenssens, de heer L. Hancké

Onderwijs en Vorming, blz. 695

Sprekers : de heren F. Piot, verslaggever, A. Laridon, C. Moors, H. Coveliers, E. Vandersmissen, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heer P. Breyne, mevrouw N. Maes, de heer A. Diegenant, Minister T. Kelchtermans

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 716

Sprekers : de heren L. Lenaerts, namens de heer A. Steverlyncx, verslaggever, E. Derycke, M. Decoster, F. Baert, H. Suykerbuyk, Minister P. Deprez

Regeling van de werkzaamheden, blz. 730

Nr. 25 **Vrijdag 20 juni 1986**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 731

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 73 1

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, Media, Sport, blz. 731

Toegevoegde interpellatie van de heer V. Van Eetvelt tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen

Sprekers : de heren F. Bosmans, verslaggever, W. Seeuws, M. Desutter, A. De Beul, mevrouwen A. Neyts-Uytbroeck, M. Van Puymbroeck, de heren M. Galle, P. Breyne, mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden, blz. 754

Nr. 26 **Vrijdag 20 juni 1986**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 755

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur (Voortzetting), blz. 755

Toegevoegde interpellatie van de heer V. Van Eetvelt tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen

Sprekers : de heren J. Vandermarliere, J. Van Elewycyk, W. Van Durme, J. Devolder, G. Moens, W. Luyten, L. Hancké

Media, blz. 765

Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, H. Van Rompaey, L. Van den Bossche, H. Coveliers, J. Van Elewycyk, W. Van Durme

Sport, blz. 774

Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, verslaggever, M. Colla, F. Van Steenkiste, A. Diegenant, O. Van den Broeck, P. De Weirdt, V. Van Eetvelt, mevrouwen N. Maes, M. Van Puymbroeck, Minister P. Dewael, de heren J. Van Elewycyk, W. Luyten

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986
— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 7 (1985-1986) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 796

Hoofdelijke stemming, blz. 796

Sprekers : de heren H. Schiltz, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet houdende de begro-

ting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986

— 6 (1985-1986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)
— 8 (1985-1986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

Artikelsgewijze bespreking, blz. 798

Sprekers : de heer J. Van Elewycyk, Minister L. Waltiel, de heren H. Schiltz, H. Suykerbuyk, P. Tant, H. Coveliers

Hoofdelijke stemming, blz. 821

Sprekers : de heren J. Van Elewycyk, H. Schiltz, A. Denys

Commissie van Onderzoek over de Opera voor Vlaanderen

Benoeming van de leden, blz. 824

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 824

Spreker : mevrouw C. Smitt, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 825

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 827

19e vergadering

Dinsdag 17 juni 1986
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer F. Grootjans

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. De Bremaeker, H. Suykerbuyk, P. Van Der Niepen ; gezondheidsredenen.

J. Chabert, T. Declercq, P. De Keersmaeker, A. Steverlyncck, L. Tindemans ; buitenslands.

G. Bogaerts, J. De Loore-Raeymaekers, M. Desutter, G. Moens, M. Olivier, W. Seeuws, K. Van Miert, F. Willockx ; ambtsverplichtingen.

MOTIE VAN ORDE

Agenda

De Voorzitter : Met toepassing van artikel 34 van het Reglement van Orde heeft mevrouw Vogels bij motie van orde het woord gevraagd in verband met de agenda.

Ik stel echter vast dat mevrouw Vogels niet aanwezig is, zodat op haar ver-

zoek niet kan worden ingegaan.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986

— 6 (19851986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

— 7 (19851986) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986

— 6 (19851986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

— 8 (19851986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer J. Sleenckx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse

(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu)

Interpellatie van de heer V. Van Eetvelt tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen

(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie cultuur)

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het

ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986 en het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986, met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Sleenckx tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse en van de heer Van Eetvelt tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen.

Mede namens het Bureau stel ik voor dit begrotingsdebat als volgt te structureren.

Vandaag zal Minister Walt Niel bij wijze van algemene inleiding allereerst het woord voeren.

Vervolgens zal de heer Vermeiren verslag uitbrengen over de middelenbegroting en de uitgavenbegroting 1986.

Nadien horen wij de leden die daarop willen inhaken, omtrent zowel de middelenbegroting als de uitgavenbegroting 1986, maar die nog niet over de specifieke materies zouden handelen, want die gelegenheid komt later.

Daarna vatten wij de algemene bespreking per materie aan, te beginnen met die waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name leefmilieu. Onmiddellijk daarna bespreken we twee materies waarvoor Minister Pede bevoegd is, binnenlandse aangelegenheden.

Voorzitter

den en stadsvernieuwing.

Morgen, woensdag 18 juni, bespreken we de materies waarvoor Ministers Pede, Lenssens, Deprez, Geens en Akkermans bevoegd zijn, respectievelijk ruimtelijke ordening, natuurbehoud en groenvoorziening en landinrichting en waterbeheersing, die samen worden behandeld, economie, tewerkstelling en energie en huisvesting.

Donderdag 19 juni bespreken we de materies waarvoor Ministers Steyaert, Lenssens, Kelchtermans en Deprez bevoegd zijn, respectievelijk welzijn en gezondheid, die eveneens samen worden behandeld, onderwijs en vorming en buitenlandse en externe aangelegenheden.

Vrijdag 20 juni bespreken wij de materies waarvoor Minister Dewael bevoegd is, met name cultuur, media en sport.

Daarna volgen de artikelsgewijze besprekingen en besluiten wij het begrotingsdebat met de hoofdelijke stemmingen.

Vervolgens houden wij de beraadslaging en de stemming over de werkingsbegroting 1986 en de rekening 1985 van de Raad.

Daar bepaalde materies echter meer en andere minder tijd kunnen in beslag nemen, vestig ik er uw aandacht op dat dit schema de volgorde van de te behandelen begrotingsmaterie aangeeft, maar dat er lichte verschuivingen kunnen plaatshebben voor de materies die op het einde en in het begin van iedere dag voorkomen.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Waltniel, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, heeft het woord.

Minister L. Waltniel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ten titel van inleiding bij deze algemene bespreking wil ik even herinneren aan de loodzware kalender die

wij op het vlak van de openbare financiën en meer bepaald inzake het uitwerken van de begroting voor 1986 hebben meegemaakt. Ik herinner eveneens aan de diverse decreten van 26 maart 1986, 6 februari 1986 en 9 april 1986 die respectievelijk het bijblad en het stelsel van de voorlopige kredieten moesten in werking stellen.

Wat nu mijn beleidsvisie inzake de begrotingswerkzaamheden betreft, wil ik herhalen wat ik in de Commissie heb gesteld, namelijk dat het mijn bedoeling en betrachting is op dat vlak een strikt orthodoxe aanpak te eerbiedigen.

In deze context is het mijn betrachting de begroting 1987 vóór einde van dit jaar in te dienen. De instructies voor de opmaak van deze begroting zijn reeds op 21 mei jongstleden aan alle betrokken geledingen medegegeerd. Ik heb echter bij de opstelling van de begroting 1986 ervaren dat de goede wil en de inzet van de kabinetsmedewerkers en van de administratie niet volstaan om het gestelde doel te bereiken. Wij hangen ook af van zoveel externe factoren, zoals onder meer de parastatalen, op wier stiptheid niet steeds maximaal kan gerekend worden voor het indienen van hun begrotingsvoorstellen.

Evenzeer wens ik in de mate van het mogelijke een beroep op uitzonderingsbepalingen — ten aanzien van de begrotingsberaadslagingen binnen het raam van artikel 24 van de wet van 27 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit en de geschillenberaadslagingen binnen het raam van artikel 14 van de wet van 29 oktober 1846 op de oprichting van het Rekenhof — te vermijden.

Ook de bijkredieten zullen behoudens uitzonderlijke omstandigheden tot een strikt minimum beperkt blijven. Ik heb in deze gedachtengang een rondschrijven gestuurd aan alle Controleurs der Vastleggingen, aan de Inspecteurs van Financiën en aan de rekenplichtigen, om erop te wijzen dat ik normaliter geen enkele overschrijding van kredieten en/of van machtigingen tot vastlegging zal aangaan.

Het is ons gelukt een zeer eerbare begroting in te dienen die de vergelijk-

king met deze der vorige jaren goed kan doorstaan. Het komt erop aan deze thans uit te voeren zoals ze werd opgesteld, in al haar aspecten. Een sterke discipline is hiervoor vereist. Ik zal deze aangelegenheid zeer nauwkeurig volgen.

In dezelfde gedachtengang en overeenkomstig het Vlaams Regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering bij het uitwerken van de begroting 1986 reeds een aantal belangrijke beslissingen genomen met betrekking tot de begroting voor het volgend jaar, zoals :

— het respecteren van de fundamentele beginselen, onder andere de annaliteit en de niet-affectatie van de kredieten, wat in feite neerkomt op een beperking van de rol van de afzonderlijke sectie of van de afschaffing ervan wanneer niet onmisbaar ;

— heroriëntatie van een aantal financieringsmodaliteiten. Zo zullen met name de prefinancieringen in de mate van het mogelijke worden beperkt.

Tot zover reeds een blik op de nabije toekomst alvorens terug te komen op de middelen- en uitgavenbegroting van dit jaar. Wij hebben willen zaaien naar onze mogelijkheden.

Met een middelenbegroting van slechts 83 miljard frank tegenover uitgaven ten belope van 110 miljard frank wordt de toestand onhoudbaar. Wij willen in de mate van het mogelijke vermijden een deficitaire begroting op te stellen. De 110 miljard frank kredietaanvragen waren verantwoord en gefundeerd, maar konden niet worden ingewilligd ingevolge de beperkte omvang der middelen waarover wij beschikken. Wij waren absoluut tegenstander van het invoeren van een bijzondere fiscaliteit enerzijds en van het aangaan van leningen ter financiering van het tekort anderzijds, omdat daardoor het probleem gewoonweg wordt verschoven en zwaarder wordt voor de toekomst.

Dienvolgens werd geopteerd voor het opstellen van een eenheidsbegroting in functie van de middelen en die qua uitgaven toch nog in voldoende mate een verantwoord eigen beleid mogelijk maakt, dit is met geëigende be-

Walt Niel

leidsaccenten.

Uiteindelijk werden de uitgavenkredieten voor 1986 vastgesteld op 84.876,2 miljoen frank, terwijl de middelen op 82.981,0 miljoen frank werden geraamd. Verschil 1.895,2 miljoen frank, hetzij nog geen 2,4 procent. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat op deze begroting 2.414 miljoen frank werden verwerkt van de 3.776 miljoen frank achterstallen uit de jaren 1981-1985 (Fondsen voor de Bouw van Ziekenhuizen, voor de Minder-Validen en voor de Jeugdbescherming). Zoniet ware de begroting afgesloten met een licht boni. Vorig jaar bedroeg het tekort op de aangepaste begroting voor 1985 3.810,6 miljoen frank, hetzij 4,5 procent.

Alle verhoudingen in acht genomen is het begrotingsontwerp 1986 zoals het bij de Vlaamse Raad ingediend werd met selectief naar behoeften ingeschreven kredieten bevredigend, temeer daar het thans ingediende ontwerp van begroting rekening houdt met een meer accurate raming van de uitgaven voor 1986. Het is veel gemakkelijker de kredieten vast te leggen in de maanden maart of mei van het lopende jaar, dan wanneer men dit een jaar tevoren moet doen. Dat laat veronderstellen — ik zal er trouwens nauwgezet op toekijken — dat de kredieten tot een minimaal bedrag kunnen worden herleid.

In het ontwerp van decreet dat hier ter bespreking voorligt, worden de middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap in 1986 kan beschikken, geraamd op 82.981,0 miljoen frank, waarvan 99,4 procent ter beschikking wordt gesteld door de nationale Regering, in de vorm van dotaties en *ristorno's*.

Daarbij zijn er 674,1 miljoen frank ontvangsten op de afzonderlijke secties welke dus niet in de artikelen 1 en 2 van de begroting zijn opgenomen.

In zijn totaliteit worden de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap dus geraamd op 83.655,1 miljoen frank.

Mijnheer de Voorzitter, geachte colle-

ga's, ik ga hier niet in detail de verschillende posten van de middelenbegroting opsommen. De bedragen en de berekeningen staan in het degelijk rapport van collega Vermeiren.

Ik moge hierbij wel herinneren aan de wijze waarop de huidige bedragen ter financiering van de Gewesten en Gemeenschappen werden bepaald. In de wet van 9 augustus werden voor de Gewesten en de Gemeenschappen de bedragen bepaald van de gewestbegrotingen voor 1980 der diverse ministeriële comités enerzijds, en van de Cultuurraden anderzijds. Deze dotatiebedragen werden in de loop der jaren enkel geïndexeerd, zodat mag worden gezegd dat wij thans nog steeds worden gefinancierd op het patroon van de voorlopige gewestvorming in 1980 en van de werking der Cultuurraden in datzelfde jaar.

Collega's, wat de financiering betreft, bestaat het patroon van 1980 nog in 1986. De basisbedragen zijn dezelfde van 1980, weliswaar in de loop der tijden geïndexeerd.

Dat patroon behoort voor ons in feite tot de geschiedenis; het is een cliché dat geen rekening houdt met :

— de evolutie van het behoeftenpatroon zowel in het domein der gewestbevoegdheden (artikel 107quater) als in dat van de gemeenschapsmateries (artikel 59bis). Het is trouwens een kenmerkend feit dat noden scherper en intenser aanvoeld worden naargelang het beslissingsniveau dichter bij de burger komt ;

— de dynamiek welke het onafhankelijk optreden van de Gewest- en Gemeenschapsraden kenmerkt en moet kenmerken. Een Executieve die volledig zelfstandig optreedt en enkel verantwoording verschuldigd is ten opzichte van de autonome Gewest- en Gemeenschapsraden is wat anders dan een ministerieel comité in de schoot van de nationale Regering ;

— de toenemende druk van de lasten uit het verleden ten opzichte van een in feite ongewijzigde dotatie.

Ik heb nog eens de teksten herlezen van de commissiebesprekingen in Kamer en Senaat ter gelegenheid van de

behandeling van de wet van 9 augustus 1980.

Ik had de eer verslaggever te zijn in de Senaat toen de wet van 9 augustus 1980, ter financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen, werd behandeld. Het is interessant deze lectuur opnieuw door te nemen. Het is mij opgevallen dat, op dat ogenblik, deze verscheidene aspecten van het federaliseringsfenomeen geenszins werden onderschat. Men zag de oplossing in een tweede element van het financieringssysteem, met name de *gestornde belastingen*, kortweg *ristorno's* genoemd. De Eerste Minister heeft op dat ogenblik verklaard — bijgetreden door degenen uit de verschillende partijen die het wisten of die het konden weten — dat, na een periode van 5 à 6 jaar, de *ristorno's* even belangrijk zouden zijn dan de dotaties.

Wij stellen de dag van vandaag echter vast dat de *ristorno's*, die de dynamische component betekenen van de middelen van de Gewesten en Gemeenschappen, beperkt blijven tot het wettelijk minimum, dus zonder reële budgettaire betekenis (voor het begrotingsjaar 1986 amper 9,18 procent — dit is nog geen tiende — van de middelenbegroting).

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, mijn vraag is . . .

Minister L. Walt Niel : Mijnheer Van Elewyck, ik tracht zo objectief mogelijk de analyse van het gebeuren weer te geven. De waarheid heeft haar rechten. Ik heb mij de moeite getroost bedoelde documenten na te slaan. Mijn conclusie bij het analyseren van de begrotingsdocumenten van de vorige jaren is, dat er blijkbaar een algemene consensus bestond over de noodzaak van het verhogen van de *ristorno's*.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, mijn vraag is niet waar u staat ; u staat op de tribune en u staat daar goed.

Mijn vraag is : kan u ons mededelen, na het maken van uw analyse, hoe het komt dat wat in de gewone wet van 1980 was ingeschreven, niet werd gerealiseerd. Ik zal u het antwoord ge-

Het begrotingsdebat 1986 wordt ingezet met een algemene toelichting door de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting L. Walt Niel (PW). Achtergrond : Raadsvoorzitter F. Grootjans (PVV)

ven en, vermits u de analyse ook hebt gemaakt, zal u ongetwijfeld met mij akkoord gaan. Het antwoord is dat de nationale meerderheid in Kamer en Senaat de voorstellen om de ristorno? niet toe te bedelen telkens heeft afgewezen. Een lid van de nationale meerderheid, die deze voorstellen heeft afgewezen, staat thans op het spreekgestoelte.

Minister L. Walt Niel : Een lid van een gewezen meerderheid die dat niet heeft voorgesteld, zit op de banken.

De heer J. Van Elewycyk : Elk jaar wijst u de amendementen af die de ristorno's moeten mogelijk maken.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, ik heb net de besprekingen van vorige jaren, waaraan ook de heer Van Elewycyk heeft deelgenomen, opnieuw gelezen. Het is echter bij vrome wensen gebleven.

De heer J. Van Elewycyk : Dat is waar. Wij zaten in de oppositie.

De heer L. Walt Niel : Voor de regiona-

lisering zou het ideaal zijn mocht er een aanvang gemaakt worden met de ristornering van de belangrijkste inkomstenbron, in casu de personenbelasting. Aldus zou de Vlaamse burger de besteding van zijn belangrijkste fiscale inbreng werkelijk kunnen terugvinden en evalueren in de economische en sociale realisaties in zijn eigen regio.

Daar paragraaf 2 van artikel 10 van de wet van 9 augustus 1980 zegt dat een deel van de opbrengst van de personenbelasting kan worden toegewezen zo de volledige ristornering van de genoemde belastingen en heffingen niet volstaat, heeft het geen zin daaromtrent valse illusies te koesteren.

Meer dan ooit is politiek de dag van vandaag de kunst van het haalbare.

Niet enkel haalbaar, maar een pertinente „must” is de voortzetting van de regionalisering, met andere woorden de overheveling van een aantal bevoegdheden binnen het raam van de wet van 8 augustus 1980 met de noodzakelijke financiële middelen.

Daartoe lijkt het me realistisch te ijveren voor de volledige ristornering van de belastingen en heffingen die momenteel slechts zeer partieel naar onze Gemeenschap terugvloeiën, namelijk het kijk- en luistergeld, de registratierechten. Enige bezinning is eveneens gewenst over het lot van de successierechten, in het bijzonder van het sup ersaldo.

Wanneer kijk- en luistergeld en de registratierechten op de overdracht van onroerende goederen volledig worden geristorneerd, betekent dit een meerontvangst van 16 miljard **60** miljoen frank.

Voor ik dieper inga op de uitgavenbegroting, meen ik te hebben aange-toond dat er nog mogelijkheden moeten bestaan om in de huidige wetgeving ruimte te scheppen voor een ruimere werking van de Vlaamse Regering. De daarbij noodzakelijke richtlijn is het verhogen van de eigen financiële en politieke verantwoordelijkheid van Gemeenschappen en Gewesten door het intensifiëren van het ristornosysteem en het invoeren van eigen fiscale verantwoordelijkheid in plaats van het verhogen van de dotaties.

De verhouding solidariteit-eigen verantwoordelijkheid, twee pijlers van een zinvolle federalisering, lijkt mij in 1986 nog steeds even scheefgetrokken te zijn als voorheen. Het is meer dan tijd de illusies, die in 1980 in leven werden geroepen, een begin van verwezenlijking te geven. Ik heb mij voorgenomen het gedachtengoed dat ik zo pas heb uiteengezet bij alle mogelijke instanties te verdedigen.

Wij hebben een nieuwe uitgavenbegroting moeten opstellen vermits de voorlopige cijfers van mei 1985 niet meer het voorwerp konden uitmaken van bilaterale besprekingen. Ze houdt rekening met de eigen beleidsvisie en houdt enkele belangrijke accentverschuivingen in. Ik zal geen opsomming geven van de diverse sectoren waarin de uitgaven zich situeren. Het uitstekend verslag van de heer Vermeiren zorgt daar wel voor. Ik beperk mij tot de bespreking van enkele karakteristieke problemen langs de uitgavenzijde.

Walt Niel

Allereerst vestig ik uw aandacht op het feit dat het investeringsprogramma vrijwel het niveau bereikt dat vastgesteld, aangepast en uitgevoerd werd voor 1985, met name 21,5 miljard frank nu tegenover 21,7 miljard frank in 1985. Inderdaad, bovenop het basisinvesteringsprogramma, dat beperkt blijft tot 90 procent van het initieel programma 1985 ten einde een bepaalde continuïteit te waarborgen, werd een beleidspakket samengesteld naar rato van 4,5 miljard frank, over de verscheidene sectoren te verdelen waarin zich onder meer deze accentverschuivingen situeren.

Van dit investeringsprogramma gaat nog altijd een belangrijk deel naar de bouwsector waarvan 8,1 miljard frank bestemd is voor de drie huisvestingsmaatschappijen, 5,7 miljard frank onrechtstreeks naar bouw- en aanverwante bedrijven gaan en waarvan de helft bestemd is voor de arbeidsintensieve sector van de ondergeschikte besturen, 3,8 miljard frank worden toegekend via bouw-, koop- en saneringspremies. Voorts wordt ook een krediet uitgetrokken voor een nieuw concept voor het verlenen van huurcompensaties.

Nu wil ik het hebben over de schulden uit het verleden in de sociale huisvesting.

Bij het opstellen van deze begroting waren de onderhandelingen inzake de regeling van de financiële lasten van de leningen van de sociale huisvesting aangegaan voor 31 december 1985, nog niet afgerond.

In afwachting van het resultaat ervan werd dan een krediet van 4,423 miljard frank ingeschreven.

Recent werd tussen de vertegenwoordigers van de nationale Regering en de drie betrokken Executieven ter zake een protocol afgesloten. Volgens dit protocol gebeurt de lastenverdeling tussen Staat en Gewesten overeenkomstig de bepalingen van de wet van 5 maart 1984.

De interregionale verdeling is gebaseerd op het principe van de jaarlijkse verwezenlijkte investeringen in elk

der Gewesten en het aandeel van ieder Gewest in de achterstallige betalingen aan de nationale maatschappijen. Hierbij wordt een vereffeningsmaatschappij van de Nationale Landmaatschappij van Huisvesting en de Nationale Landmaatschappij — met een zuivere financiële rol — opgericht, met als doel het honoreren van de verplichtingen van de ontbonden maatschappijen ten opzichte van de kapitaalmarkt en het afsluiten van herfinancieringsleningen voor de lasten voortvloeiend uit de wet van 5 maart 1984.

Inderdaad, zoals de andere Gewesten zal het Vlaamse Gewest jaarlijks moeten instaan voor de herfinanciering van de door hem te dragen lasten. Belangrijk daarbij is dat de herfinancieringsleningen vrijstelling van roerende voorheffing genieten, waardoor de intresttarieven gunstig zullen worden beïnvloed.

Ten slotte bepaalt dezelfde overeenkomst dat zodra de rekening van de Staat bij de vereffeningsmaatschappij een positief saldo vertoont, dit zal worden verdeeld over de rekeningen van de Gewesten, volgens de regionale oorsprong van de gestorte annuïteiten. Voor de jaren 1990-2015 zal dit normaliter 88 miljard frank bedragen, waarvan een vermoedelijk aandeel van circa 57 miljard frank voor het Vlaamse Gewest.

De heer H. Schiltz : Mijnheer de Minister, ondanks al uw goede wil om dit duidelijk uit te leggen, denk ik dat deze uiteenzetting voor de meeste leden van deze Raad onverstaaenbaar blijft. Zullen de op dit ogenblik bestaande schulden terugbetaald worden door die liquidatiemaatschappij — als ik ze zo mag noemen — die zal worden opgericht en zullen die betalingen worden doorgerekend aan de Gewesten volgens het volume van de gedane investeringen, zoals dat onder de vorige legislatuur principieel was beslist ? Vermits onze begroting onvoldoende ruimte biedt om die betalingen op te vangen, zullen die opnieuw worden gefinancierd tegen een voor de financiers gunstig fiscaal regime ? In feite betalen wij alles, maar op langere termijn via een herfinanciering.

Minister L. Walt Niel : Elk Gewest en

ook de Staat zullen bij de herfinancieringsmaatschappij een afzonderlijke rekening hebben en een afzonderlijke behandeling genieten. De lasten uit het verleden worden verdeeld volgens het bestedingsprincipe bepaald in de wet van 5 maart 1984. Dit wil zeggen : ieder Gewest en de Staat nemen wat geïnvesteerd werd, ten laste.

De heer H. Schiltz : Maar wij betalen.

Minister L. Walt Niel : Maar u weet dat de erkende maatschappijen terugbetalen.

De heer H. Schiltz : Dat ken ik heel goed.

Minister L. Walt Niel : Het gedeelte van de Staat dat normaal aan de Staat moet blijven, komt vanaf 1990 ten goede aan de Gewesten.

De heer H. Schiltz : Wordt dat dan afgetrokken van ons deel ?

Minister L. Walt Niel : Dat wordt dan afgetrokken van onze lasten van dat ogenblik.

De heer H. Schiltz : Dat zou er nog aan ontbreken !

Minister L. Walt Niel : Volgens de wet van 5 maart 1984 blijven die terugbetalingen verworven aan de Staat. Vanaf 1990 staat de Staat die terugbetaling af aan de Gewesten, wat onze financieringslasten in belangrijke mate vermindert.

Wij hebben hieromtrent berekeningen gemaakt.

De heer H. Schiltz : Op lange termijn ?

Minister L. Walt Niel : Aldus vertegenwoordigt het in de begroting van 1986 ingeschreven krediet van 4.423,4 miljoen frank reeds een ruim voorschot op de voorziene herfinancieringskalender, vermits in het kader van bovenvermeld financieringsschema voor 1986 geen kredieten dienden te worden voorzien.

Ik kom thans tot een derde probleem, met name het probleem van de correlatieve kredieten en van de beleidsmassa.

De correlatieve kredieten, strictu sensu, omvatten de kredieten voorzien

Walt Niel

voor de betaling van intresten en kapitaalaflossingen. Ik ben er mij van bewust dat het systeem van de correlatieve kredieten zelfverstikkend kan inwerken op de toekomstige beleidsruimte in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het moet dus nauwgezet onder controle worden gehouden.

Ik kan u dan ook bevestigen dat ik deze evolutie nauwgezet in het oog heb gehouden en zal blijven volgen.

Voor 1986 bedragen de correlatieve kredieten 21.458,5 miljoen frank of 25,3 procent van het totale uitgavenpakket. Dit is 358,7 miljoen frank minder dan op de aangepaste begroting van 1985 en 145,9 miljoen frank minder dan op de initiële begroting 1985.

In de marge hiervan wil ik uw aandacht vestigen op twee gegevens.

Vooreerst meen ik dat wij in de toekomst op dit vlak enige ruimte zullen verkrijgen, als gevolg van de inspanningen welke vorige jaren werden geleverd ter beperking van de investeringsprogramma's en de massa der vastleggingsmachtigingen en vastleggingskredieten.

Wanneer men de evolutie nagaat, werden tijdens de vorige jaren de investeringsprogramma's en de omvang der vastleggingsmachtigingen en -kredieten van jaar tot jaar — uitgezonderd 1983, meen ik — beperkt, zodanig dat nu een lagere incidentie bestaat van de financiële verplichtingen ingevolge de vastleggingen in de vorige jaren.

In de tweede plaats kan ik u met voldoening melden dat de besprekingen die ik twee maanden geleden heb aangevat met het Gemeentekrediet — en waarvan in de Commissie gewag werd gemaakt — tot een eerste gunstig resultaat hebben geleid. Wetend dat het gemiddeld en gewogen renteniveau van onze uitstaande schuld bij deze financiële instelling 13,25 procent is, heb ik meermaals erop aangedrongen een oplossing te vinden welke rekening zou houden met de inmiddels gewijzigde toestand op de kapitaalmarkt.

De Raad van Bestuur van deze instelling heeft zopas een beslissing genomen waardoor ook de Gewesten en Gemeenschappen kunnen genieten van het nieuwe systeem van integratieplanning, voorzien voor de leningskosten der lokale besturen en zulks nog vanaf dit jaar. Gedurende een periode van vijf jaar zal jaar na jaar en cumulatief op 20 procent van de lopende leningen de integratierentevoet worden toegepast. Voor het tweede semester 1986 zal dit voor ons een besparing betekenen van 118,5 miljoen frank en voor 1987 van 384 miljoen frank. Voor 1989 zal naar alle waarschijnlijkheid de aldus verwezenlijkte besparing niet ver van het miljard liggen.

Ik geloof hier bijzonder de aandacht te mogen trekken op het gunstig resultaat dat aldus werd bereikt. Ik onderhandel trouwens verder in die zin met de andere betrokken kredietinstellingen.

Wat ten slotte de samendrukbare kredieten betreft, die in feite de beleidsmassa uitmaken, deze bedragen voor 1986 circa 22 miljard frank of 26 procent van de uitgavenbegroting. Hierdoor situeren zij zich iets hoger dan de volumes voor 1985 (21 miljard frank op de aangepaste begroting).

Ik kom thans aan de gewestwaarborg. Zoals in het verslag vermeld, wordt de gewestwaarborg nog enkel verleend op het niet door andere waarborgen gedekte gedeelte. Bovendien hebben wij twee innovaties ingevoerd met name het voorafgaandelijk advies van de Inspectie van Financiën en het eisen van een persoonlijke borg der kredietaanvragers.

Wij menen dat het bij brengen van een groter realiteitsbesef met betrekking tot het verleende voordeel, meteen ook een stimulans voor een degelijk beheer van de verleende gelden bewerkstelligt. Wij hebben daar trouwens al resultaten behaald omdat wij in de cijfers een geleidelijke terugloop vinden in het beroep op de gewestwaarborg.

Ten slotte wens ik ook nog te spreken over de thesaurie-problematiek. Einde mei 1986 bedroeg ons tegoed voor het begrotingsjaar 1986,1,332 miljard

frank. Onze debetpositie was ter orde van 5,553 miljard frank zodat ons nog een marge overblijft van 6,109 miljard frank alvorens de fatale 1/6 debetgrens wordt overschreden.

In ieder geval zal die toestand van de thesaurie waakzaam worden opgevolgd. Met dat doel heb ik volgende maatregelen getroffen.

Ten eerste, de Administratie heeft op 18 april 1986 opdracht gekregen een betalingskalender op te stellen met als doel de uitgaven evenwichtig over het dienstjaar te spreiden en mogelijke thesaurietekorten door te grote discordanties tussen uitgaven en ontvangsten te voorkomen. Dit betalingsplan wordt op 1 juli aanstaande operationeel en zal door de administratie artikelsgewijze rigoureuus opgevolgd worden. Behalve de weinig betekenisvolle artikels zijn alle posten erin opgenomen, inclusief de bewegingen op de fondsen.

Een tweede maatregel is dat de controle op de uitvoering van de voorlopige kredieten werd verscherpt door deze niet meer globaal op de uitgaven op basis van 107quater of 59bis te laten plaatsgrijpen. Inderdaad, daardoor werden voor bepaalde artikels de voorlopige kredieten ruimschoots overschreden. De controle moet thans per artikel gebeuren.

Het ligt eveneens in mijn bedoeling het Bestuur van de Thesaurie daadwerkelijk bij het orthodoxe beheer van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap te betrekken en wel door haar opdracht te geven dat, zonder mijn voorafgaande toestemming, onder geen enkel beding uitgaven boven de goedgekeurde begrotingskredieten, zelfs al betreft het vaste uitgaven, mogen verricht worden.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, collega's, wat ik als algemene beschouwing te zeggen had over de middelen en de uitgaven.

Bij dit alles en vooral in perspectief van de uitvoering van het Pinksterplan door de nationale Regering, kan men onmogelijk de ogen sluiten voor de gevolgen van dit plan op de financiële middelen van Gewesten en Gemeenschappen.

Waltiel

Voor de begroting 1987 zullen alleszins andere parameters voor de vaststelling der dotaties moeten worden gehanteerd dan deze welke bepaald zijn in de artikelen 3 en 4 van de gewone wet van 9 augustus 1980. Zulks zal leiden tot een minderontvangst van om en bij de 4,2 miljard frank ten opzichte van het bedrag dat normaliter in 1987 zou worden bereikt.

Over dit en andere aspecten van dit plan en meer bepaald de incidentie in andere vlakken, werd hier gistermiddag gediscussieerd.

De Voorzitter van de Executieve heeft het probleem klaar gesteld : de Vlaamse Gemeenschap wil medewerken aan de sanering van de Rijkfinanciën, ten zelfde titel en in dezelfde mate als anderen. Evenwel moet dit voor ons de gelegenheid zijn om klaarheid en duidelijkheid te scheppen in de problematiek van de Gewest- en Gemeenschapsvorming, vooral dan voor de integrale uitvoering der wetten van 8 en 9 augustus 1980 inzake bevoegdheden en middelen. Het is in die geest trouwens dat heden namiddag de eerste contacten met de Regering en de andere Executieven zullen plaatsvinden.

Wij moeten ten slotte weten waarheen wij willen met de regionalisering. Het is geen processus dat halfweg mag blijven steken om een halfslachtige toestand in leven te roepen waarbij niemand, ook de Staat niet, belang heeft.

Ik heb de jongste maanden verscheidene malen het beklag gehoord dat de Gewesten en Gemeenschappen gedoemd zijn een bedelaarsrol te vervullen ten opzichte van de nationale Staat, alsof dit een nieuw gegeven voor 1986 is. Deze mentaliteit lijkt mij verkeerd. De wetten van 8 en 9 augustus zijn in 1986 nog steeds zoals in 1985, 1984, 1983 en de voorgaande jaren.

Ons streven moet dan ook zijn de integrale uitvoering van die wetten tot in het kleinste detail te bepleiten en te verwezenlijken.

Zei een bekend chansonnier niet : „Indien men naar China wil, is het moeilijkste het eigen dorpsplein te

verlaten”.

Het is in die geest, mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, dat ik u durf vragen de ontwerpen van decreet inzake inkomsten en uitgaven te willen goedkeuren. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren, verslaggever (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, waarde collega's, het hier vandaag besproken ontwerp van begrotingsdecreet geeft aanleiding tot een grondige bespreking, zoals dit nu reeds een traditie is geworden, in de diverse gespecialiseerde commissies van de Vlaamse Raad, namelijk in deze bevoegd voor aangelegenheden ressorterend onder artikel 59bis van de grondwet en, anderzijds, in de commissies bevoegd voor de aangelegenheden die onder toepassing vallen van artikel 107quater van de Grondwet, in totaal dus elf commissies, die uitvoerig de specifieke aangelegenheden voor de Vlaamse Gemeenschap hebben behandeld.

Ik zou de diverse verslaggevers willen danken voor het gepresteerde werk. Zij hebben het mogelijk gemaakt dat men zich thans veel beter een idee kan vormen van hetgeen behoort tot het domein van onze Gemeenschap. Een degelijke, nauwkeurige verslaggeving, die ons in feite wegwijs maakt in wat door de Staatshervorming van 1980 aan de Vlaamse Raad werd toegewezen.

Naast de felicitaties aan de diverse verslaggevers, zou ik, vandaag zeker hulde willen brengen aan de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, die wij zojuist in zijn inleidende uiteenzetting bij de Middelen- en Uitgavenbegroting aan het woord hebben gehoord. Zijn helder betoog, ook dit verstrekt in de Commissie van Financiën en Begroting, verdient alle lof. Hij heeft het duidelijk gemaakt, dat zijn streven erop gericht is een strikt orthodox begrotingsbeleid te voeren en de bijkredieten tot een strikt minimum te herleiden.

Ik zou hier willen stellen, dat wij het er volledig mee eens zijn, dat de Vlaamse Gemeenschap de tering naar

de nering zet. Niemand kan daar bezwaren tegen hebben, zo meen ik althans, maar blijkbaar oordeelt de administratie daar niet altijd zo over, aangezien men op basis van de oorspronkelijk ke ramingen met een tekort van liefst 27 miljard frank zou worden geconfronteerd.

Het is de rol van de Minister van Financiën en Begroting die buitensporige financiële ambities binnen de perken te houden, en hij is er zeker bijzonder goed in geslaagd dit te verwezenlijken.

Zo werd uiteindelijk een uitgavenbegroting ingediend voor 1986, die oploopt tot 84,876 miljoen frank, terwijl de middelen 82,981 miljoen frank bereiken, of een verschil van 1.895 miljoen frank of nog geen 2,4 procent. Het ligt geenszins in mijn bedoeling de door de Minister geciteerde begrotingscijfers te herhalen, doch het leek mij wel de moeite om die twee bedragen naast elkaar te stellen.

Verheugend is ook het feit dat door een meer accurate raming van de uitgaven een eventuele aanpassing tot een strikt minimum zal beperkt blijven. Het zal daarvoor noodzakelijk zijn dat bij de uitvoering van de begroting strikt de hand wordt gehouden aan de Ministeriële onderrichtingen.

Men kan zich inderdaad niet veroorloven — zoals de Minister terecht heeft doen opmerken — een beroep te doen, hetzij opcentiemen in te stellen, of leningen aan te gaan.

Het zou inderdaad de fiscale druk nog opvoeren en dit is zeker uit den boze in het huidig tijdsbestek.

Toch dient er rekening gehouden met een evolutie die te maken heeft met de tendens van de nationale Regering om de middelen van de Gewesten en Gemeenschappen in te krimpen. De *ristorno's* zijn inderdaad beperkt gebleven, terwijl men over het algemeen een verhoging ervan verwachtte. Het stelsel van de dotaties is zeker niet het gunstigste middel om de ontwikkeling te verzekeren van hetgeen bij de Staatshervorming van 1980 in het vooruitzicht werd gesteld, namelijk een grotere financiële en politieke verantwoordelijkheid van de Gewes-

Vermeiren

ten.

De aanwezigheid van een afgevaardigde van het Rekenhof bij de besprekingen in de Commissie heeft het mogelijk gemaakt enkele schoonheidsfoutjes te herstellen, doch ook te wijzen op bepaalde technieken die niet altijd stroken met de wet op de Rijkscomptabiliteit. Alleszins werden geen opmerkingen geformuleerd aangaande de Middelenbegroting.

Opmerkingen werden wel geformuleerd bij de artikels 44 en 52 van het ontwerp van decreet, waar het eensdeels gaat om een fonds bestemd voor het toekennen van de tussenkomst van het Gewest in de ruilverkavelingsverrichtingen, en anderdeels om een nieuw fonds voor Onderwijs en Vorming. Bij dit laatste werd, op voorstel van het Rekenhof, dit artikel 52 geamendeerd, derwijze dat nu duidelijk is bepaald welke uitgaven door dit fonds kunnen worden gedragen.

Dit is zeker geen overbodige verduidelijking. Tijdens de bespreking in de Commissie werd er inderdaad op gewezen, dat via de werking van deze fondsen veel mogelijk is. Alle begrotingsprincipes, zoals de annaliteit, kunnen er immers door omzeild worden. Bovendien kan de uitvoering van de begroting erdoor ondoorzichtbaar en dusdanig oncontroleerbaar zijn. Hoewel een fonds een betekenis kan hebben mag het zeker niet de bedoeling zijn om de begroting, in een procentueel belangrijke mate, via de fondsen uit te voeren. Met die bedenkingen van de Minister van Financiën en Begroting zijn wij het zeker volkomen eens.

Tijdens de Commissiebesprekingen werden de begrotingen ingediend voor het Commissariaat-Generaal voor de Internationale Culturele Samenwerking, het CGICS, en voor de Openbare Afvalmaatschappij, zodat het nog mogelijk was over te gaan tot de goedkeuring van respectievelijk artikel 62 en 63 van het ontwerp van decreet. Het ware zeker wenselijk geweest dat die begrotingen eerder zouden zijn ingediend, zodat zij niet in ijltempo door de Commissie moesten worden behandeld. Ook nog tijdens

de commissiebesprekingen werden enkele begrotingen van parastatalen B, zoals van de BRT, de Openbare Waterzuiveringsmaatschappijen en andere ingediend. Het zou toch moeten mogelijk zijn dat de Commissie voor het begin van de besprekingen in het bezit wordt gesteld van deze stukken, die als een integraal deel van de beleidsuitvoering moeten beschouwd worden.

Eén groot probleem blijft de aflossing van de huisvestingsschulden, waarvoor 4.324 miljoen frank werd ingeschreven, terwijl bij een normale aflossing 12 miljard frank nodig zou zijn geweest. Het is een last die wij nog vele jaren zullen moeten meedragen, en hopelijk zal ter zake een oplossing kunnen uitgewerkt worden in het Overlegcomité Regering-Executieven.

Een oud zeer — en door mij reeds tijdens vroegere uiteenzettingen op deze tribune aangehaald naar aanleiding van de bespreking van de begrotingen 1984 en 1985 — is het feit dat een aantal diensten, in toepassing van de wetten van 8 augustus 1980, nog niet werden overgeheveld naar het Vlaamse Gewest.

Afsluitend meen ik te mogen verklaren dat de zeer degelijke en grondige discussies in de Commissie van Financiën en Begroting, doch ook in de diverse bevoegde Commissies, een toenemende bewustwording aan het licht hebben gebracht van de eigenheid van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is tot uiting gekomen in de indringende vragen, die door de leden werden gesteld, aangaande de uiteenlopende aspecten van de begrotingen, doch ook in de zeer interessante en zelfs waardevolle antwoorden die door de diverse Ministers werden gegeven.

Het ontwerp van decreet, houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986 werd uiteindelijk in zijn geheel aangenomen met 9 stemmen tegen 4, terwijl het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor hetzelfde dienstjaar met 8 stemmen tegen 6 werd goedgekeurd.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, waarde collega's, ik heb de inleiding tot dit verslag bewust kort gehouden. Ik meen dat wij in de Commissie voor Financiën en Begroting en in elke andere commissie van deze Vlaamse Raad, hebben bewezen dat de bewustwording van onze Raad met de dag groeit. Ik hoop dat wij in de plenaire zitting van deze Raad, zoals in de commissies, dezelfde stichtende discussies mogen voeren als op andere plaatsen. **(Applaus bij de meerderheid en de VU)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, normaliter zou ik het woord geven aan een lid van de oppositie. De heer Dupré, die een dwingende verplichting heeft, heeft gevraagd of hij als eerste aan het woord zou kunnen komen.

Ik neem aan dat er vanwege de oppositie hiertegen geen bezwaar is. Ik zal na de heer Dupré trouwens twee leden van de oppositie onmiddellijk na mekaar aan het woord laten.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, u bepaalt wie er aan het woord komt. Toch wens ik te doen opmerken — ik heb dit ook aan de heer Dupré gezegd tijdens een persoonlijk gesprek ter zake — dat dit ingaat tegen alle tradities. Wij begrijpen nu op welke manier de oppositie hier wordt behandeld. Wij bespreken hier de begroting, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, elke fractie en elk lid van deze Raad kan een dergelijk verzoek aan de Voorzitter overmaken. Ik heb er in het openbaar willen over spreken alhoewel ik het recht heb om aan om het even wie het woord te geven.

De heer J. Van Elewyck : Ik heb niets anders gezegd.

De Voorzitter : Ik dacht dat er tussen de leden van de Raad een grote hoffelijkheid heerste en het is dus in die optiek dat ik het woord geef aan de heer Dupré.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986

— 6 (19851986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

— 7 (19851986) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1986

— 6 (19851986) — Nr. 1 (Algemene toelichting + Errata)

— 8 (19851986) — Nrs. 1 (+ Addendum en Bijlagen + Errata) tot 10

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer J. Sleenckx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, over de problemen rond het stort Bockx te Beerse

(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu)

Interpellatie van de heer V. Van Eetvelt tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het stopzetten van de subsidiëring van de VZW Alfabetisering Vlaanderen

(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie cultuur)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : De heer Dupré heeft het woord.

De heer J. Dupré (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in mijn betoog tijdens deze algemene bespreking zal ik mij beperken tot enkele algemene beschouwingen over de begroting 1986 van de Vlaamse Gemeenschap. In een eerste deel zou ik iets willen zeggen over de uitgaven. Nadien blijf ik even stilstaan bij de inkomsten.

Sedert de bespreking in de Commissie voor Financiën en Begroting heb ik mij de moeite getroost de interne evolutie van de belangrijkste uitgavenposten na te gaan over een periode van vier jaar. Ik heb mij daarbij gebaseerd op de nieuwe beleidsbeslissingen van 1983 tot 1986. Daarvoor heb ik de som gemaakt voor elke grote uitgavenpost van de vastleggingsmachtigingen, van de gesplitste kredieten en van de niet-gesplitste kredieten, voor zover zij niet bestemd zijn voor aflossingen en intresten.

Deze methode maakt het mogelijk de echte nieuwe beleidsbeslissingen af te zonderen van vroegere engagementen.

Welnu, uit deze berekening blijkt dat de uitgaven voor de Vlaamse Gemeenschap (artikel 59bis) over een periode van 4 jaar verhoudingsgewijze sterker stijgen dan die voor het Vlaamse Gewest (artikel 107quater). Dit is met name het geval voor de gemeenschapsuitgaven cultuur en kunstonderwijs, maar nog meer voor gezinsaanlegenheden en maatschappelijk welzijn en voor jeugdbescherming. De uitgaven voor het Vlaamse Gewest stijgen minder, en vertonen zelfs een sterk dalende tendens in de begroting 1986. Ik durf hier vooral verwijzen naar de post economie en tewerkstelling, die in de eerste fase van de vier jaar sterk opliep maar voor 1986 sterk daalt. Dit is in zekere mate ook waar voor de post huisvesting.

Op het eerste gezicht mag men zich verheugen over een grotere toename van de uitgaven in de zogenaamde zachte sectoren tegenover een daling in de zogenaamde harde sectoren. Het komt mij echter voor dat deze stijging in de zachte sectoren alleen maar beantwoordt aan stijgende behoeften, waaraan men niet kan ontkomen.

In de harde sector bijvoorbeeld van de economie en tewerkstelling heeft dit tot gevolg dat men haast niet meer aan de normale vraag kan voldoen, laat staan dat men nog een voluntaristisch beleid zou kunnen voeren met een eigen Vlaams accent.

Voor de economie die morgen ook in Vlaanderen het eigen draagvlak moet vormen voor het inlossen van sociale

noden en behoeften, kan dit mettertijd problemen geven. Ik denk bijvoorbeeld aan de middelen voor economische expansie, die ondanks een zeer selectief beleid, niet meer zullen volstaan om industriële projecten te stimuleren, en nog minder om een economische strategie op lange termijn mogelijk te maken. En reeds nu heeft de Vlaamse Regering zich veel te sterk moeten beperken tot een economische strategie in één enkele technologische richting, die van de micro-elektronica !

Een zelfde redenering kan men maken als men middelen en uitgaven vergelijkt voor de culturele en persoonsgebonden materies, respectievelijk voor de gewestelijke materies. Zelfs als men geen rekening houdt met de 4,8 miljard frank uitgaven voor het personeel en de werking van de administratie, stelt men vast dat met 44,4 miljard frank middelen de uitgaven voor de culturele en persoonsgebonden materies precies worden gedekt. Dit is niet het geval voor de gewestelijke materies, waar tegenover 35,6 miljard frank uitgaven, 38,5 miljard frank of 2,9 miljard frank meer middelen staan.

Dit betekent dat de werking van de administratie en haar personeel, buiten het kleine deficit op de globale begroting, voornamelijk op basis van gewestelijke middelen wordt betaald.

Deze interne verhouding van uitgaven voor artikel 59bis en voor artikel 107quater moet in de toekomst aandachtig worden gevolgd. De Vlaamse Executieve kan zich in haar beleid niet beperken tot de rol van een sociaal-cultureel opvangcentrum, dat geen ruimte meer biedt voor een voluntaristisch beleid, vooral in de sector van de economie en de tewerkstelling.

Hier zit immers het economisch draagvlak voor de welvaart van Vlaanderen, vooral wanneer een verdere regionalisering in de toekomst meer eigen financiële verantwoordelijkheid zal meebrengen.

De beperking in een eigen autonoom beleid, op de eerste plaats in de sector economie en tewerkstelling, heeft uiteraard te maken met de schaarsheid

J. Dupré

van de middelen in het algemeen en met de afhankelijkheid van deze middelen van de nationale Regering in het bijzonder ; 90,6 procent van de middelen komt van dotaties en 9,4 procent van de middelen komt van *ristorno*?

Wat de schaarheid van de middelen in het algemeen betreft, moeten volgende beschouwingen worden gemaakt. Vanaf het jaar 1987 zullen de dotaties verminderen met ruim 4,2 miljard frank onder invloed van het Spaarplan van de nationale Regering. Van dat ogenblik af zullen zij immers gekoppeld worden aan de lopende staatsuitgaven met uitzondering van de uitgaven voor de openbare schuld. Indien wij deze vermindering zouden toepassen op de begroting 1986 met haar 84,4 miljard frank ordonnancements zou die besparing ongeveer 5 procent bedragen.

De structuur van de begroting 1986 toont echter aan dat de helft van de uitgaven niet samendrukbaar is omdat zij voor 19 miljard frank bestaat uit intresten en aflossingen, voor 19,5 miljard frank uit ordonnancements op vroegere engagementen en voor 4,8 miljard frank uitgaven voor personeel en werking van de Vlaamse administratie, of in het totaal voor 43,4 miljard frank.

De 4,2 miljard frank minder dotaties zal dus normaal moeten bespaard worden op de slechts 40 miljard frank overblijvende uitgaven, dit wil zeggen 10 procent op bestaande regelingen. Zonder andere inkomsten zal een veel strengere reglementering en normering dus op vele gebieden noodzakelijk zijn.

Wat de *ristorno*? betreft hoef ik hier niet meer te herhalen dat zij veel minder gestegen zijn dan bij de goedkeuring van de wetten op de staatshervorming werd voorspeld, hoewel dit de compensatie moest zijn van de voor Vlaanderen nadelige verdeelsleutel van de dotaties. Tegenover een stijging met 18,9 miljard frank sedert 1982 voor de dotaties stegen de *ristorno*'s in dezelfde periode slechts met 6,1 miljard frank. Zoals tijdens de bespreking van de wetten van 1980 werd

bepaald, zitten wij nog met de verhouding 90 procent dotaties en 10 procent *ristorno*'s. En intussen zijn er nog bijkomende bevoegdheden van de nationale Regering naar de Vlaamse Executieve overgeheveld !

Ook al zijn wij voorstander van een verdere federalisering dan in 1980 werd vastgelegd, toch kan nu nog een eind weegs met de verdere uitvoering van de wet op de staatshervorming worden afgelegd. Vooral inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek kunnen nog grote bijkomende bevoegdheden en de daaraan beantwoordende middelen naar de Gewesten worden overgeheveld. Bovendien mogen de middelen, voor het geregionaliseerde deel van het IWONL en de prototypes niet langer op basis van 50 procent dotaties en 50 procent *ristorno*'s worden gespijsd.

Daarnaast is er ook de splitsing van een reeks parastatalen. Technisch is deze splitsing voorbereid en rond. Thans komt het er op aan de nodige financiële middelen te voorzien. In de Commissie voor Financiën en Begroting heb ik er sterk de nadruk op gelegd dat de financiering van de gesplitste parastatalen, net zoals voor de afgesplitste administratie, alleen kan gebeuren op basis van *ristorno*'s. Voor Vlaanderen mag men zich hierbij rustig baseren op de financiële behoeften aan Waalse zijde. Het eventueel overschot van de voor Vlaanderen meer voordelige overblijvende *ristorno*? kan dan bij de algemene middelen van de Vlaamse begroting worden gevoegd om er een eigen beleid mee te voeren.

De uitbreiding van de *ristorno*'s is de enig goede basis voor een verdere regionalisering, en meteen ook voor een grotere financiële verantwoordelijkheid van de Vlaamse en Waalse Gemeenschap. Van Waalse zijde is men hier niet happig naar, omdat de overblijvende *ristorno*'s relatief voordelig zijn voor Vlaanderen.

Men heeft de in de wet van 1980 voorziene volgorde van de te *ristornen* belastingen trouwens reeds in het voordeel van Wallonië gewijzigd. Nu men aan de voor Vlaanderen meer voordelige *ristorno*? is, mag men aan Waalse zijde de *ristorning* niet

afremmen.

Het zou ons trouwens niet storen indien men de gewone wet van 1980 die men omwille van de geplande vermindering van dotaties toch moet wijzigen, ook in die zin zou veranderen dat alle overige *ristorno*% niet langer moeten uitgeput zijn vooraleer men aan de *ristorning* van een deel van de personenbelasting mag beginnen.

Bij de *ristorning* van een deel van de personenbelasting zou het begin kunnen liggen van een eigen fiscaliteit voor Vlaanderen, die in de huidige omstandigheden niet zoïer door het heffen van opcentiemen, dan wel door het toekennen van kortingen, dus door een belastingverlaging op de natuurlijke personen zou kunnen worden bereikt. Uiteraard moet de gewone wet van 1980 dan voorzien dat de overige *ristorno*'s niet helemaal moeten uitgut zijn vooraleer de personenbelasting mag worden aangesneden.

Laat mij hopen dat de Vlaamse Executieve in het huidige overleg met de nationale Regering en de Waalse Executieve meer financiële middelen krijgt op basis van een verdere *ristorning*, eventueel van een deel van de personenbelasting. **(Applaus bij de meerderheid)**

De **Voorzitter** : De heer Van Elewycq heeft het woord.

De heer J. Van Elewycq **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, ik zou eerst willen terugkomen op het hoffelijkheidsprobleem dat u daarstraks hebt gesteld. Ik geloof niet dat er iemand de oppositie kan verwijten — en zeker de SP-leden niet — in welk debat dan ook een gebrek aan hoffelijkheid ten toon te spreiden. Ik wil erop wijzen dat het hier niet gaat om een ontwerp of voorstel van decreet, maar wel om de lang van tevoren aangekondigde bespreking van de middelenbegroting. Welnu, een goede traditie wil dat, na de verslaggever, de eerste woordvoerder uit de rangen van de grootste oppositiepartij komt. Dat is een daad met een politieke betekenis. Wij wensen die politieke richtlijnen te zien eerbiedigen.

De meerderheid in deze Vlaamse Raad — en dat is gisteren nog geble-

Van Elewyck

ken — kan op elk ogenblik een debat stopzetten en verdagen en ze kan zelfs, zich beroepend op het Reglement, onmiddellijk een motie indienen en daar direct bij zitten en opstaan laten over stemmen om een debat te sluiten. Dat is haar opvatting van de democratie.

Als vandaag ook nog blijkt dat de normale volgorde bij de bespreking van de middenbegroting rustig kan worden gewijzigd, beginnen wij ons een idee te vormen over de wijze waarop de democratie in deze Vlaamse Raad wordt gehanteerd. Wij betreuren dat. Wij zouden veel liever zien dat dit op de normale, volwassen, politieke manier kan gebeuren.

De heer E. Van Rompuy : U kunt beter wat meer volwassenheid bewijzen met de inhoud van uw speech, dan met uw formele discussie.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, mag ik u doen opmerken dat er geen enkel politiek element moet worden gezocht in de door mij genomen beslissing ? Meer wens ik daarover niet te zeggen.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, u zegt dat, maar wij zoeken daar wèl een politiek element achter. (**Protest bij de meerderheid**)

De heer E. Van Rompuy : U spreekt altijd voor de vorm.

De heer J. Van Elewyck : Groot licht, wij hebben u hier op een avond al eens aangepakt voor uw brutale manier van onderbreken. U mag niet eens het woord voeren tijdens een debat. In de Kamer hebt u nog nooit vanop de tribune mogen spreken. U kan alleen via brutale onderbrekingen aan het woord komen, of op een knopje drukken, ofwel rechtstaan om te zeggen dat een debat niet mag plaatshebben (**protest bij de CVP**). Voor het overige betekent uw rol niets. Wij zullen u telkens op dat gebied behandelen zoals men elders de ene of andere slungel behandelt. Dat is de enige verhouding die u blijkt te begrijpen. Is dat duidelijk ?

De heer P. Tant : Wat u nu zegt, bewijst dat de opmerking van de heer

Van Rompuy terecht was.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, ik verzoek u uw uiteenzetting verder te zetten.

De heer J. Van Elewyck : Ik wil er graag mee aanvagen, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : U moet zich volgens het Reglement tot de Raad en niet tot een bepaald lid van de Raad richten.

De heer J. Van Elewyck : Dat weet ik uiteraard.

De heer H. Schiltz : Mijnheer de Voorzitter, dat geldt dan ook voor de heer Van Rompuy,

De heer J. Van Elewyck : Hier worden verschillende maten en gewichten gehanteerd. Sommige leden van de Raad richten zich wel tot de Voorzitter van de Raad, maar meteen ook tot het lid dat het woord voert.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de Vlaamse Executieve stond voor de keuze. Bij het indienen van het ontwerp van decreet, houdende de voorlopige twaalfden, heeft zij gezegd dat zij geconfronteerd werd met het alternatief ofwel de begroting tijdig indienen, met het risico dat er onjuiste ramingen in voorkomen en dat achteraf aanpassingen nodig kunnen zijn, ofwel — ik citeer de Vice-Voorzitter van de Executieve — „besliste de Executieve te wachten met het indienen van de begroting tot de juiste getallen gekend zijn, met het risico voor kritiek vanwege de oppositie en dat er binnen het stelsel van de voorlopige twaalfden geen ruimte zou zijn voor een eigen beleid”.

De huidige situatie waarmee wij nu worden geconfronteerd, combineert de slechtste van twee werelden. Inderdaad, nog nooit sedert het aantreden van de eerste Vlaamse Executieve werd een begroting zo laat ter bespreking voorgelegd. Iedereen zal het ermee eens zijn dat de oppositie eraan heeft meegewerkt om de behandeling in de maand juni te kunnen laten doorgaan en om de bespreking van deze begroting tijdens deze maand af te ronden, om te voorkomen dat de Executieve voor de derde maal voorlopige kredieten zou moeten vragen.

Ondanks het feit dat de Executieve zo lang heeft gewacht met het indienen van de begroting, beschikt ze nog steeds over geen accurate cijfers. De invloed van het besparingsplan van de nationale Regering op de uitvoering van de begroting — ik heb het nu niet zo zeer over de evolutie van de dotaties voor 1986, maar over de uitvoering van de begroting voor 1986 — is nog niet gekend. Wat dat betreft moet ik verwijzen, niet naar het debat van gisteren want één van de kenmerken van deze assemblée is dat debatten niet mogen plaatshebben als de meerderheid schrik heeft om een houding te moeten aannemen, naar de uiteenzettingen van gisteren waaruit blijkt dat de effecten van het besparingsplan ongetwijfeld zullen doorwegen. Er is het probleem van de lasten uit het verleden waarop ik dadelijk terugkom. Daarvan zijn op dit ogenblik niet alle effecten volledig gekend, alleszins niet bij de volksvertegenwoordiging. Aan de Voorzitter en aan de leden van de Executieve moet derhalve de vraag worden gesteld of zij ons kunnen zeggen over welke gegevens wij nu meer beschikken nu zo lang werd gewacht met het indienen van de begroting, dan waarover kon worden beschikt nadat de eerste voorlopige kredieten werden aangenomen. Naar ons oordeel is het antwoord dat men op dit ogenblik net over dezelfde gegevens beschikt en dat er dus geen enkele reden was om de begroting zo laattijdig in te dienen.

Zoals Gemeenschapsminister Waltiel, hebben ook wij sommige verslagen van de debatten en verklaringen, die hier werden afgelegd tijdens het Investituurdebat van vóór enkele maanden, herlezen.

In het antwoord dat de Voorzitter van de Executieve, tot afronding van het debat, heeft gegeven, stelde hij dat op de vele vragen, gesteld door onze collega's tijdens het Investituurdebat, door de Gemeenschapsministers zou worden geantwoord bij de bespreking van de respectievelijke begrotingen.

Mijnheer de Voorzitter, wij herinneren de leden van de Executieve aan de belofte destijds afgelegd door Voorzitter Geens. Wij verwachten bijgevolg van de leden van de Executieve dat

Van Elewycyk

zij, tijdens de inleiding van hun begrotingsdebat, eindelijk een antwoord zullen geven op de tijdens het Investituurdebat gestelde vragen. De leden van de Raad hebben, op zijn minst, het recht op een duidelijk antwoord.

Heel wat van wat wij tijdens de bespreking van de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve hebben gesteld, werd bewaarheid. Ik zou dan ook iedereen willen aanraden die teksten te herlezen. Daaruit zal de afhankelijkheid van de Vlaamse Executieve, ten aanzien van de nationale Regering blijken, alsook de ondoorzichtige politiek die in het Regeerakkoord van de Vlaamse Executieve is vervat en de twijfelachtige koerswijzigingen die toen werden aangekondigd. Element na element is terug te vinden in de verslagen, uitgebracht door de verschillende deelverslaggevers, alsook in de verslagen over het geheel van het begrotingsdebat, zoals zij door collega Vermeiren naar voren werden gebracht.

De organisatie van de bespreking van deze begroting doet op zichzelf vragen rijzen. Het ligt voor de hand dat men, in een normaal beleid en in een normale structuur, in de allereerste plaats, een begrotingsdebat over de middelenbegroting zou moeten organiseren. In dit debat moeten niet alleen de inkomsten op een rijtje worden gezet, maar moet ook de structuur van de uitgaven ter sprake komen. Nadien, na dit belangrijk debat over de grote politieke beleidslijnen van wat de Vlaamse Executieve zich, in de loop van dat jaar voornemt te doen — zoals dit in het nationale Parlement, in elk parlement dat zich respecteert, het geval is — zou men een begrotingsbespreking per ministerieel departement — per Minister — moeten voeren, telkens gevolgd door een stemming per departement. Op die manier zou elke Minister de gelegenheid krijgen zijn politieke inzet, zijn beleidsprogramma te verduidelijken, zodat daarover telkens een breed debat zou mogelijk zijn.

Mijnheer de Voorzitter, thans zijn wij verplicht complete debatten — hoe belangrijk ook — te voeren in hooguit drie uur spreektijd, de antwoordtijd

van de Minister inbegrepen. Bovendien is er geen stemming per departement; er is één enkele stemming over de gehele begroting.

Beweer toch niet dat dit voor een volwassen Executieve, voor een volwassen Vlaamse Raad een normale politieke houding is. Wij weten wel waar het probleem ligt: het ligt natuurlijk bij elk van de Gemeenschapsministers, die zich kunnen wegstoppen achter de Executieve, die nu niet hun politieke verantwoordelijkheid op zich moeten nemen, noch in de weegschaal leggen. Zij kunnen zich rustig verschuilen achter die ene globale stemming.

De heer A. Denys : Ik meen dat wij een vrij goed systeem hebben. Wij bekijken de begroting uit een globaal oogpunt.

Door het systeem waarmee wij werken kunnen wij er in gelukken om de begroting te bespreken in haar totaliteit en om ze in normale omstandigheden klaar te krijgen tegen het einde van dit jaar. Het systeem van de voorlopige kredieten per departement, zoals in het nationaal parlement, kunnen wij uitsluiten.

Ik ben voorstander van dit systeem van werken. Als ik de nationale begrotingsminister mag geloven, denkt hij eraan om in de toekomst op dezelfde wijze de begrotingsbesprekingen te houden in Kamer en Senaat.

De heer J. Van Elewycyk : Ik ben blij met dit soort onderbrekingen omdat zij precies inspelen op wat ik zeg. Mijnheer Denys, u zegt dat de nationale Regering dat systeem graag zou invoeren in Kamer en Senaat. Dat zal wel! Elke Regering die zwak staat, wil één enkel debat organiseren om alles te versmoren.

De vraag is niet — en dat is natuurlijk het grote politieke onderscheid — of het begrotingsdebat wordt georganiseerd door de Regering maar of het begrotingsdebat wordt georganiseerd door de wetgevende macht. De wetgevende macht in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest — zo u het niet zou weten — is de Vlaamse Raad. De Vlaamse Raad moet volwassen genoeg zijn om van elke Minister

te eisen dat hij zijn begroting voorlegt en dat voor elke deelbegroting een afzonderlijk ke stemming wordt georganiseerd.

Ik heb daarnet gezegd dat uiteraard voor de middelenbegroting en voor de grote structuur van de uitgavenbegroting de verdeling over de verschillende departementen niet hoeft. Over die basisdocumenten moet een enkel debat worden georganiseerd. Naderhand moet een debat plaatsvinden per Gemeenschapsminister, gevolgd door een stemming per Gemeenschapsminister. Alleen op die wijze weet elke Minister hoe de leden van de Vlaamse Raad over zijn begroting denkt.

Ik begrijp — en voorzie het antwoord wel, Minister Waltniel — dat dit tijdens de vorige vier jaar niet mogelijk was omdat de Executieve proportioneel was samengesteld en omdat wij helaas — niet door onze schuld, zoals u weet — werden geconfronteerd met het feit dat de oppositie wél deel uitmaakte van de Executieve maar ook in de schoot van de Executieve als oppositie werd behandeld. Daarom was het toen onmogelijk om dit systeem toe te passen. Nu de Executieve collegiaal en volgens de consensus-regel beslist, moet dit mogelijk zijn, als men ten minste zijn politieke verantwoordelijkheid niet wil ontvluchten.

Sta mij toe terug te komen tot de algemene politieke problematiek en tot de evolutie van de budgettaire toestand. De Vlaamse Executieve is steeds meer afhankelijk van de nationale Regering voor de haar toebedeelde middelen. Nu al voor meer dan 99 procent: 90 procent uit dotaties en 9 procent uit *ristorno's*, steeds echter bepaald door de nationale Regering. De nationale Regering beslist in steeds grotere mate niet alleen welke middelen de Vlaamse Executieve ter beschikking krijgt maar ook wat deze er mag mee doen.

De Vice-Voorzitter van de Executieve heeft in zijn nauwkeurig afgeborstelde inleiding overgeslagen dat nu voor meer dan 12 procent — vergeet niet: 12 procent is een achtste — van de middelen, die aan de Executieve toebedeeld worden, de nationale Regering oplegt waarvoor ze zullen moeten worden gebruikt. En de Vice-Voorzitter

Van Elewycq

ter dan maar weer peroreren over de universaliteit van de middelen. Zijn peetvaders beslissen anders : voor een achtste van de middelen zijn zij het die hun wil opleggen. Vanuit uw ondergeschikte rol, vanuit de knechtenrol die nu helemaal de uwe is en waarin u zich gelukkig schijnt te voelen, goedschiks kwaadschiks misschien, zegt u dan ook wel : dank u wel.

Ik weet het wel : deze namiddag staat u, mijnheer de Vice-Voorzitter, voor het Overlegcomité nationale Regering-Executieven. Volgens u hebt u al een grote overwinning behaald omdat de Regering meer dan 60 minuten zal uittrekken voor het Overlegcomité. Een formidabele overwinning ! Wij zien echter met belangstelling het ogenblik tegemoet — en ik neem aan dat dit morgen of overmorgen zal zijn — waarop wij recht zullen hebben op een mededeling van de Vlaamse Executieve waarin deze de resultaten van het overleg ter kennis zal willen brengen van de leden van de Vlaamse Raad en hun de gelegenheid zal geven, tenzij de meerderheid ook daar schrik voor heeft, daarover een debat te voeren.

De eindstemming over het voorstel van resolutie van collega De Batselier kunt u natuurlijk niet ontlopen.

Dan kom ik tot de middelenbegroting. Mijnheer de Minister, u was verslaggever van de gewone wet van 1980 in de Senaat, ik was medeverslaggever van de gewone wet van 1980 in de Kamer en weet daar dus nog een en ander over. U hebt zelf herhaald dat we vandaag een 50/50 verhouding zouden moeten hebben bereikt, met 50 procent van de middelen uit de dotaties gevestigd op de drievoudige sleutel. Wij hebben met belangstelling vernomen dat u niet de noodzaak inziet om van deze drievoudige sleutel af te stappen. We kennen de jaarlijkse klaagzang waarbij gejammerd wordt over het feit dat we nog niet aan die 50 procent *ristorno*³ zijn gekomen. Mijnheer de Minister, men moet zich afvragen waarom we die 50 procent *ristorno*'s niet hebben bereikt. Het antwoord is eenvoudig. De politieke wil om een groter deel *ristorno*'s te bereiken bestaat niet. De gewone wet

wijzigen is een daad van gewone meerderheid in Kamer en Senaat. Wij beschikken over die gewone meerderheid met 124 Vlaamse Kamerleden en een Vlaamse meerderheid in de Senaat. Het volstaat dus om onze eensgezindheid te demonstreren in Kamer en Senaat, ten eerste om de gewone wet te wijzigen en ten tweede om bij de behandeling van de Rijksmiddelenbegroting de gewone wet op een fatsoenlijke en correcte manier toe te passen. Als dat niet gebeurt, dan wijzen wij met een beschuldigende vinger naar de Voorzitter van de Executieve, naar de collega's van de meerderheidsfracties. Het zijn immers de leden van de meerderheidsfracties, die ook de meerderheidsfracties vormen in Kamer en Senaat. Elk jaar opnieuw verwerpen zij de amendementen die de Vlaamse Raad voldoende *ristorno*³ willen geven. De meerderheid hoeft hierover niet te jammeren, maar zou beter in de spiegel kijken. Het is haar eigen schuld, namelijk door een gebrek aan ruggegraat, dat wij in deze situatie zijn gekomen. Collega's, ik kan het niet genoeg herhalen maar in Kamer en Senaat staan wij veel sterker dan in het door velen zo aanbeden Overlegcomité Regering-Executieven. De Executieve ervaart die besprekingen in het Overlegcomité als een soort verenigd front van de Executieven onder mekaar, niets is minder waar. Men hoeft er maar de verklaringen op na te lezen, afgelegd door de Voorzitter van het Waalse Gewest en door de Voorzitter van de Franse Gemeenschapsexecutieve om te weten dat, dames en heren van de Vlaamse Executieve, uw delegatie deze namiddag zal worden geconfronteerd met een gemeenschappelijk front van de nationale Regering en de andere Executieve. Dat is toch een duidelijke zaak. Op dit niveau staat u veel en veel zwakker dan in Kamer en Senaat, indien de Vlamingen zich tenminste gezamenlijk zouden willen opstellen en een gemeenschappelijke houding aannemen.

Waarvoor dienen de middelen die u toebedeeld heeft gekregen en waarvoor u dank-u-wel moet zeggen ? Laten wij de structuur van de uitgaven in ogenschouw nemen. .

Het is duidelijk dat de uitgaven zijn

onderschat. U probeert dit te camoufleren door de fondsen leeg te halen. Weet echter dat u zulks maar eens kan doen. Inderdaad, vanaf 1987 zijn alle reserves uitgeput. Vanaf dat ogenblik — indien het onzalig Besparingsplan zou worden uitgevoerd — zal u het met nog vijf procent minder dotaties moeten stellen. Daarenboven wordt u geconfronteerd met het probleem van de lasten van het verleden. Vanuit de Executieve en vanuit de meerderheidspartijen wordt thans gejammerd. Ten onrechte, mijnheer de Vice-voorzitter van de Executieve. Minister Waltniel, ik ben verplicht mij tot u te richten vermits de Voorzitter van de Executieve dit debat niet belangrijk genoeg acht.

Toen in 1984 de wet over de lasten van het verleden door het nationale parlement werd behandeld, hebben wij gewaarschuwd voor de problematiek waarmede wij thans worden geconfronteerd. Destijds hebben wij amendementen ingediend om bij voorbeeld de sociale huisvesting niet over te hevelen vanaf 1975 maar wel vanaf 1981 omdat voordien alle beslissingen ter zake door de nationale Regering werden getroffen.

Wie heeft deze amendementen afgevoerd ? Wie heeft van de wet op de lasten van het verleden het monster gemaakt waarmee wij vandaag zitten opgescheept ? Het is dezelfde meerderheid die zich vandaag beklagt over het feit dat de wet van 1984 zo onrechtvaardig is.

Wij hopen, mijnheer de Minister, dat u aan de leden van de Vlaamse Raad tenminste de tekst zal willen mededelen van het Protocol ondertekend door de nationale Regering en de Executieven in verband met de lasten van de huisvestingsmaatschappijen. Wij menen dat dit een beleidsdocument is dat de Raden weliswaar niet moeten bekrachtigen maar waarop de leden van de Vlaamse Raad recht hebben en waarover wij eventueel, indien gewenst, een debat zouden kunnen voeren. Ik wil u nu al waarschuwen dat zich in verband met het Protocol een fundamenteel probleem stelt met name de terugbetaling van de annuïteiten van de erkende bouwmaatschappijen aan de nationale maatschappij.

Van Elewyck

Normaal gezien moet de nationale maatschappij, ik kom daarop straks nog terug, . . .

De Voonitter : Mijnheer Van Elewyck, mag ik u vragen uw uiteenzetting af te ronden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, ik werd bij herhaling onderbroken (**Protest**). Ik ben nog niet aan het einde van mijn uiteenzetting.

Mijnheer de Gemeenschapsminister, ik zou u toch willen zeggen dat deze bedragen normaal gezien moeten dienen voor het groot onderhoud en dat de nationale maatschappij, om te voorkomen dat men naar verkrotting gaat, die bedragen opnieuw moet kunnen uitlenen aan de erkende maatschappijen. Ik heb u gezegd : de nationale maatschappij. U praat nu al over een vereffeningsmaatschappij. Het ontwerp van decreet om de twee grote nationale maatschappijen met name de Nationale Landmaatschappij en de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting te regionaliseren is nog steeds niet ingediend. Het ziet er dus naar uit dat voor het einde van het kalenderjaar die regionale maatschappij niet alleen niet operationeel zal kunnen zijn, maar zelfs niet zal kunnen opgericht zijn.

Waarvoor zullen de uitgaven dienen ? Om nieuwe initiatieven te nemen ? U kondigt aan dat u de fondsen, budgettair gezien, gaat afbouwen, maar tegelijkertijd richt u een nieuw fonds op voor de vorming. Waar is de rechtlijnigheid in het beleid zoals u het ziet ?

Het probleem van de huurtoelagen in de sociale huisvesting is een nieuw initiatief. Het bedrag dat daarvoor in de begroting is ingeschreven, is te klein om wat dan ook te doen. Owel hebt u gelijk, minister Waltiel, en zegt u dat u geen bijkredieten zult toestaan en dan is dat systeem voor het begrotingsjaar 1986 een doodgeboren kind, ofwel zegt men dat dit een principe is dat thans wordt ingeschreven en dat dit wel met bijkredieten zal worden geregeld.

Nieuwe initiatieven ? In de hele sector van de sociale woningbouw worden de kredieten voor „De Bond” enorm

verhoogd. Wij zijn daar niet tegen. U moet zich echter realiseren dat er een stilzwijgende overeenkomst was om de kredieten voor de drie grote groepen met name „De Bond”, De Nationale Maatschappij voor Huisvesting en de Nationale Landmaatschappij, op nagenoeg hetzelfde niveau te houden. Nu ineens wordt het krediet voor „De Bond” enorm opgetrokken, voor de beide andere wordt het naar omlaag gehaald zodanig dat men daar moet gaan spreken over krotbeheer. Is dat de politieke lijn die u voor de toekomst gaat volgen ?

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, u moet thans afsluiten.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog voor een vijftal minuten.

Nieuwe initiatieven ? Op het gebied van de ruimtelijke ordening en van de stadsvernieuwing gaat u over naar een verschuiving van de betoelaging van de openbare initiatieven met een multiplicatie-effect voor de privé-sector. Nieuwe initiatieven in de zorg voor het leefmilieu dat ons allen zo bekommert ? U laat de kredieten voor het leefmilieu dalen van 3,4 miljard frank in 1985 naar 2,7 miljard frank nu. U heeft het over nieuwe initiatieven maar wanneer kunnen wij over de ontwerpen van decreet beschikken om de vzw's om te vormen tot instellingen waarover de Vlaamse Raad medezeggenschap heeft ? Wanneer wordt er rekening gehouden met de fundamentele opmerkingen van het Rekenhof ? Op dit ogenblik werkt u in de Vlaamse Executieve met verdoken volmachten.

De werking van de Vlaamse Executieve wordt verzekerd door een ongeoorloofd aantal kabinetsmedewerkers, in totaal 458. Daarbij reken ik nog niet de zogenaamde willige kabinetsmedewerkers.

Wij moeten ons toch eens uitspreken over de rol van de kabinetsleden. Volgens ons zijn het rechtstreekse medewerkers van de Minister, die de Minister niet alléén moeten adviseren maar ook kunnen vertegenwoordigen. Zo hoort het deontologisch. Zou die deontologie nu plots verschillend zijn tussen de nationale Regering en de

Vlaamse Executieve ? Gisteren hebben wij bevestiging gekregen dat twee patronale organisaties, het Vlaams Economisch Verbond en Fabrimetal, kabinetsmedewerkers op hun kosten hebben bij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Is dat een normaal aanvaardbare procedure ?

Minister H. Schiltz : Mijnheer Van Elewyck, u moet er dan ook aan toevoegen — want dat zegt nooit iemand — dat ook de syndicale organisaties op de kabinetten vertegenwoordigd zijn, evenwel met het verschil dat zij hun mensen via de kabinetsbegroting laten betalen. Alles heeft zijn recht en zijn reden.

De heer N. De Batselier : Mijnheer Van Elewyck, mag ik even iets toevoegen, want ik meen dat Minister Schiltz een grove onjuistheid zegt.

Mijnheer Schiltz, u moet een onderscheid maken tussen de verschillende syndicale organisaties. Bij een organisatie die ik vrij goed ken bestaat de regel dat wanneer men kabinetsmedewerker wordt, men onmiddellijk verdwijnt uit de dienst van die vakbond en niet meer opnieuw wordt geïntegreerd.

Minister H. Schiltz : Misschien is dit het geval bij uw vakorganisatie, maar andere doen het niet zo.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Schiltz, ik kan u daarin volgen. Er is inderdaad een vakcentrale die medewerkers heeft op kabinetten betaald door die kabinetten, met name het ACV. Het fundamentele verschil met datgene waarmee wij nu worden geconfronteerd is dat patronale organisaties nu medewerkers hebben op de kabinetten die op de loonlijsten van die patronale organisaties voorkomen. Hoe kan u die beschouwen als rechtstreekse medewerkers van de Minister ? Hoe wil u spreken over een deontologie van de leden van de Executieve als bijvoorbeeld de elektriciteitsproducenten de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden gaan adviseren, zelfs de dossiers voorbereiden en over de meest confidentiële gegevens kunnen beschikken, niet alleen in verband met de intercommunales maar ook met de gemeentelijke regies ? Het zijn de rechtstreeks geïn-

Van Elewyck

teresseerden, de producenten van de elektriciteitsenergie, die nu in de schoot van het ministerieel kabinet de Minister zeggen op welke wijze hij moet handelen inzake het probleem van de zuivere en de gemengde intercommunales. Van een bananenrepubliek gesproken !

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, ik vraag u voor de laatste maal uw uiteenzetting af te ronden. U heeft reeds veertig minuten gesproken.

De heer J. Van Elewyck : Dit is een onaanvaardbare politiek, zoals het onaanvaardbaar is dat aan de Vlaamse Raad documenten worden voorgelegd van parastatale instellingen die niet eens gekend waren door de beheerders van die parastatale instellingen op het ogenblik dat zij aan de Vlaamse Raad werden overgemaakt en zonder dat daarvan zelfs melding werd gemaakt aan de leden van de Vlaamse Raad. Dit is een onaanvaardbare situatie. Wij betreuren zeer erg voor de democratie dat de meerderheid in deze Raad zich dat allemaal laat welgevallen, zoals wij betreuren dat de Vlaamse Executieve zich op die wijze in de hoek laat zetten en laat behandelen door de nationale Regering. Wat vroeger gold, wat wij zelf doen, doen wij beter, kunnen wij nu wel vergeten. Wij doen nog zo weinig zelf en de wijze waarop wij het zelf doen is gewoon beklagenswaardig. Wij zullen deze begroting dus niet goedkeuren. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil deze uiteenzetting niet aanvatten zonder voorafgaandelijk, mijnheer de Gemeenschapsminister, tot u een woord van dank te richten. Behorende tot de oppositie, kost het mij geen moeite te stellen dat wij van u ruime informatie hebben gekregen, dat alles wat werd gevraagd, ook werd getoond en, zelfs al hoeven wij niet altijd dezelfde mening te hebben over de interpretatie van de cijfers, u een grote inspanning hebt gedaan om deze Raad uitvoerig en correct voor te lichten.

Daarnaast heb ik wel enkele bedenkingen bij het schema van de manier waarop de Raad zijn begroting behandelt. Inderdaad, het komt mij voor dat het eerste deel van deze bespreking eigenlijk het belangrijkste zou moeten zijn. Waar staan wij met onze financiën ? Wat is de politieke interpretatie van deze begroting ? Hoe zullen wij de middelen gebruiken ? Voor dat alles wordt relatief weinig tijd uitgetrokken. Voorts vind ik persoonlijk dat de Voorzitter van de Executieve dit belangrijke deel van de bespreking — zoals in het nationaal Parlement ook de Eerste Minister de bespreking over de Rij ksmiddelenbegroting bijwoont — niet zou mogen missen. Hij is niet alleen Minister van Tewerkstelling en Economie, hij is ook de Voorzitter van de Vlaamse Regering.

Wat de timing betreft, blijf ik er bij, mijnheer de Gemeenschapsminister, dat deze behandeling zeer laat komt. U hebt er een verklaring voor, en wij gaan daar nu niet verder op in. Ik noteer met genoegen dat u meteen zult terug aanknopen met de traditie van het tijdig bespreken die wij bijna hadden bereikt. Wij zouden de begroting van het volgende jaar vóór het einde van het jaar kunnen goedkeuren. Alleen vraag ik mij af, aangezien er een halfjaar nodig was om de politieke arbitrages te doen na de verkiezingen van vorig jaar, en ingevolge het Pinksterplan met zijn repercussie — wij mogen niet vergeten dat het om ongeveer 5 procent van onze middelen gaat — en de nieuwe politieke arbitrages die daaruit zullen voortspruiten, of men tijdig met de begroting 1987 voor de dag zal kunnen komen. Ik heb daarover zo mijn twijfels.

In dat verband zou ik even, op dat punt althans, willen aansluiten bij de uiteenzetting van collega Van Elewyck. Ik meen, mijnheer de Voorzitter van deze Raad, dat wij toch erop mogen rekenen dat nog tijdens deze bespreking wij van de Executieve verslag zullen krijgen over wat zich vandaag in het Overlegcomité zal afspeelen.

Het gaat toch niet op dat de bespreking van deze begroting zou worden voortgezet alsof er geen vuiltje aan de lucht is en dat de verdaging van de bespreking, die elders door de meerderheid werd beslist, voor gevolg zou

hebben dat wij deze bespreking misschien slechts na de grote vakantie zullen voortzetten. Dat zou vanzelfsprekend onheus zijn.

In alle oprechtheid meen ik aan de Executieve te mogen vragen dat zij tijdens de bespreking van de begroting een verklaring zou afleggen over de stand van zaken, wat ons zou toelaten het debat van gisteren te besluiten, samen met de bespreking van de begroting.

Ik kom thans tot de eigenlijke begroting. Wat betreft onze middelenbegroting moet men bijna een zekere weerzin overwinnen om er nogmaals opnieuw over te beginnen, want eigenlijk werd daarover vroeger en ook nu weer alles reeds gezegd. Ook u, mijnheer de Minister van Financiën en Begroting, hebt eigenlijk reeds aangehaald, zij het dan in diplomatieke termen, terwijl ik het meer onverbloemd kan doen, dat men stilaan tot een karikatuur komt. De verhouding tussen de dotaties en de *ristorno*³ is een karikatuur, ik kan dit niet voldoende herhalen. Diegenen die denken dat het een politieke vooringomenheid zou zijn nodig ik uit toch eens een bibliotheek te raadplegen over federale staten. In Duitsland bestaan er gespecialiseerde instituten die zich uitsluitend daarmee bezighouden. In de hele wereld zult u geen enkel voorbeeld vinden van een deelstaat die voor negentig procent moet leven van dotaties die hem welwillend en arbitrair door de centrale overheid worden toegeschoven. Zoiets bestaat nergens. In dat opzicht leven wij in een karikatuurale toestand.

Ook de verhouding van het volume van de middelen, waarover de deelstaten in ons land de beschikking krijgen, tegenover het totale volume van de overheidsuitgaven is karikatuuraal.

Nergens in de hele wereld, of het een bananenrepubliek is, ofwel in Brazilië of in Argentinië of een ander land dat op federale basis is georganiseerd, kent men de toestand waar de deelstaten zich moeten tevreden stellen met de kruimels van de begroting terwijl de centrale staat over 9/10 van de begroting beschikt. Een dergelijke toestand bestaat nergens, tenzij hier „dans la patrie de l'art et de la pensée”,

Schiltz

zoals Pan zou schrijven. Op dit vlak scheren wij dus ook de hoogste toppen van het karikaturale. Een Regering met negen leden en negen kabinetten moet deze kruimels trachten te gebruiken om toch enig Vlaams beleid te ontwikkelen. Ik geef toe dat wij van een zekere verbeeldingskracht en creativiteit getuigen wanneer wij met deze minimale middelen toch nog iets aan Vlaams imago opbouwen.

Plichtsbewust moet ik nogmaals herhalen dat er daarenboven nog een derde karikatuur bestaat, met name de verdeling tussen de Vlaamse meerderheid en de Franstalige meerderheid van wat aan de deelstaten wordt toegekend. Ook worden de verhoudingen op hun kop gezet. De Franstaligen krijgen daar een meerinkomen per hoofd en per jaar voor gewestelijke materies en voor gemeenschapsmateries. Want wanneer men én de dotaties, én het Gemeentefonds en het Fonds van de Provinciën — dat zijn toch ook dotaties waarmee wij rekening moeten houden en die via ons passeren — samentelt, mijnheer de Minister, komt men tot een meertoe-kening per hoofd aan de Franstaligen van 5.000 frank en meer per jaar. Waarom ?

Bij herhaling trachtte ik in het centrale Parlement de Minister van Financiën uit te dagen om het bewijs te leveren dat het gemiddeld inkomen van een Franstalige in ons land lager ligt dan dat van een Vlaming. Op deze standaard meet men in federale staten de solidariteitstransferten. Trouwens, het is de enige standaard die kan worden gebruikt. Welnu, men kan dit niet alleen niet bewijzen, men moet daarover ook zwijgen omdat het gemiddelde inkomen van een Franstalige in ons land nog altijd hoger is dan het gemiddelde inkomen van een Vlaming. Zij krijgen dus, enkel voor deze aan-gelegenheden, 5.000 frank meer per hoofd en per jaar. Collega's, wanneer wij de berekening maken dan betekent dit voor de Franstaligen een privilege van 20 miljard frank per jaar.

Weet u wat de Vlaamse Regering met 20 miljard frank méér zou kunnen doen ? Indien wij zouden worden opgetrokken tot het niveau van de Frans-

taligen dan zou dit voor ons 30 miljard frank meer-inkomsten betekenen. Mijnheer de Minister van Financiën en Begroting, ik denk dat u uit uw zorgen zou zijn indien u 30 miljard frank meer-inkomsten zou bekomen. **(In-stemmend gebaar van de Minister van Financiën en Begroting)**

Ter informatie van de aanwezigen wil ik de definitie van het woord „privilegie” geven.

Een privilege is een voordeel dat men geniet waarvoor men geen prestaties hoeft te leveren.

Dit schokt ons rechtvaardigheidsgevoel zeker op dit ogenblik nadat vier jaar lang de gewone Vlaamse mens serieus heeft moeten inleveren, eerst om het bedrijfsleven te stimuleren, vervolgens om de overheidsfinanciën te saneren en de sociale zekerheid te herstellen.

Ik zou u de raad willen geven, in het licht van deze gegevens, de begroting van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap te bekijken. Dit moet voor ons een waarschuwing zijn. Inderdaad, zij gebruiken deze financiële privileges. Op het vlak van de internationale aanwezigheid staan zij stukken verder dan wij. De identiteitsbevestiging van de Franse Gemeenschap in België op internationaal niveau is veel verder uitgebouwd dan de onze.

Wat de industriële vernieuwing betreft zou ik u de raad willen geven niet langer te geloven in het achterlijke Wallonië. Wallonië is flink op weg om zijn technologische achterstand op ons in te halen en zijn industrieel weefsel duchtig te moderniseren en te renoveren. Dit is niet te verwonderen want de financiële privileges waarover zij beschikken laten hen toe — zoals ook wij dat doen — de zaken normaal te beheren maar bovendien kunnen zij extra inspanningen leveren voor deze beide beleidsterreinen.

Ik stel vast dat eigenlijk iedereen akkoord is om te zeggen dat het zo niet verder kan. Ik maak weliswaar enig voorbehoud bij het woord „iedereen” omdat ik graag zou horen wat onze vrienden van Agalev hierover te zeggen hebben, want deze kwestie

wordt best in alle duidelijkheid bekeken.

Dan is mijn vraag wat wij doen met deze roerende Vlaamse eensgezindheid.

Mijnheer de Minister, ik kan die pas-sus uit uw toespraak volledig onderschrijven. Ik had die zelfs kunnen uitspreken. Wat doen wij er echter mee ? Wanneer gaan wij onze meerderheidsmacht in dit land gebruiken, en niet alleen vaststellen dat wat nu gebeurt niet zou mogen gebeuren, maar er ook iets aan doen ?

Ik hoor reeds hoe sommigen hier als repliek op zullen zeggen dat het niet opportuun en niet redelijk is hierover nu een regeringscrisis uit te lokken, wat het geval zou zijn als wij op dit ogenblik de Vlaamse meerderheid zouden aanwenden om te bereiken dat het met die privileges gedaan zou zijn en dat de deelregeringen voldoende middelen zouden krijgen, volgens een rechtvaardige verdeling, en niet volgens de privilegieregels die nu gelden. Dan valt de Regering wellicht en de stelling dat zoiets nu niet opportuun is kan worden verdedigd.

Toch blijft de vraag wie in deze „bras de fer” moet toegeven, de Vlaamse meerderheid of de Franstalige minderheid. Is een Regeringscrisis dan altijd alleen maar een catastrofe voor de Vlamingen en niet voor de Franstaligen ? Als een Regeringscrisis erg is, is dat ook erg voor de Franstaligen en waarschijnlijk erger voor hen want zij zijn er minder tegen opgewassen dan wij. Maar ligt het niet in de politieke logica dat gewoon het stellen van de Vlaamse eisen, met de macht van de Vlaamse meerderheid erachter, de Franstaligen tot nadenken zal stemmen ? Dat is mijn overtuiging en mijn analyse, na toch twintig jaar actieve parlementaire ervaring en contacten met Franstaligen.

Diegenen die er het meest over verwonderd zijn dat de Vlamingen hun macht in dit land niet gebruiken zijn de Franstaligen. Eigenlijk zitten zij een beetje te wachten tot dat wel gebeurt. Zo lang er niets gebeurt halen zij voordeel uit deze situatie. Men kan hen dat niet kwalijk nemen, want dat is reële, nuchtere en zakelijke poli-

Schiltz

tiek. Het spijt mij voor sommige mensen die de politiek met sentimentaliteit en een zekere dichterlijkheid willen omweven, maar politiek is het afbakenen van het mijn en het dijn, het scheppen van belangenevenwichten, het zoeken naar samenwerkingsverbanden op een klare basis en met duidelijk ke rekeningen.

Volgens mij vragen de Franstaligen zich af hoe het komt dat de Vlamingen niet in staat zijn klare eisen te stellen en duidelijke rekeningen te maken. Op het ogenblik dat wij zullen tonen dat de eensgezindheid van deze Raad zich verplaatst naar het nationale Parlement zullen de Franstaligen België niet laten springen. Zij zullen niet naar Frankrijk lopen, maar zij zullen met ons rond de tafel gaan zitten want zij weten dat een akkoord met de Vlamingen voor hen nog steeds voordeliger zal zijn dan gelijk welke andere oplossing. Zij moeten er alleen toe worden gedwongen in te zien dat de vroegere privileges gedaan zijn. Dat moeten wij hen duidelijk maken, en dat moet het resultaat zijn van een begrotingsdebat als dit.

Vervolgens handel ik over de begroting zelf. Wat is onze financiële situatie en wat is onze begrotingssituatie? Dit onderscheid tussen begrotingssituatie en financiële situatie is meer dan alleen maar verschil in terminologie.

Het is erg moeilijk om dit duidelijk te maken, mijnheer de Minister van Financiën en Begroting, maar men moet dit onderscheid nochtans maken. De grote moeilijkheid voor onze parlementen, zowel voor het nationaal Parlement als voor de Vlaamse Raad, is precies dat het onderscheid tussen begrotingsrekeningen en financiële rekeningen dermate is geworden dat, wanneer men zich alleen vastklampt aan begrotingscijfers, men onmogelijk nog een juist inzicht kan krijgen in de staat van de overheidsfinanciën. Wanneer de voorbije jaren, met de regelmaat van een klok, spookmiljarden zijn opgedoken, onverwachte tegenslagen in de begrotingen, deficits die men niet had kunnen voorzien, moet men het niet verder gaan zoeken dan in dat onderscheid

tussen begrotings- en financiële cijfers. Want, de begrotingstechniek is dermate een spitstechnologie geworden dat men er zowat alles kan mee aanvangen. Een deficitaire toestand kan in een excedentaire toestand worden omgezet en de annaliteit van de begroting kan tot een lachertje worden gemaakt, zodat alles kan worden verschoven naar de toekomst en uitgaven kunnen worden gedaan buiten de begroting zonder dat men het merkt. Ik zou dus een poging willen doen om bij deze begroting dieper in te gaan op de financiële toestand.

De begroting ziet er inderdaad niet zo kwaad uit. Ik zou natuurlijk een beetje kwaadaardig kunnen zijn en zeggen dat u geen slechte erfenis hebt gekregen, dat de inspanningen van de vorige jaren niet zo'n slechte uitgangsbasis waren, behalve het fameuze bijblad 1985, waarvan ik blijf beweren dat het een budgettaire misstap, een slipper is geweest.

Minister L. Walt Niel : Dat heb ik ook gezegd.

De heer H. Schiltz : Dus uw begroting ziet er niet zo slecht uit.

Als wij deze schoonheid echter van naderbij bekijken, dan bemerken wij toch wel een flinke laag schmink.

Ten eerste, wij doen aan debudgettering, al zeggen wij dat niet. Ik weet wel dat wij niet anders kunnen en dat u ook moest afwachten hoe het met de huisvestingsschulden zou aflopen. Maar, wij schrijven schulden niet in. Wij hebben dat in 1985 ook niet gedaan, dus dat verwijt ik u niet, maar het moet eigenlijk wel worden gezegd. Als men de begroting beoordeelt moet men weten dat 5,5 miljard frank schulden niet zijn ingeschreven voor het begrotingsjaar 1986, en voor de eerste keer gaat het niet alleen over kapitaal, maar ook over rente-uitgaven.

Ten tweede, vraag ik de aandacht van de collega's, voor bijlage 7 van het verslag van de middelenbegroting, met name de stand van de niet-gesplitste kredieten. Daaruit blijkt eigenlijk dat voor 6 miljard frank betalingen — nu kom ik tot de financiële toestand — die betrekking hebben op

de uitvoering van de begroting 1985, in het dienstjaar 1986 zullen worden gedaan. Zij zullen dus de thesaurie in 1986 bezwaren. Zes miljard frank betalingen die voor het grootste deel in 1986 zullen moeten worden uitgevoerd, dat is niet weinig.

Mijnheer de Minister, dit relativeert toch de gegevens die u hebt medegedeeld over de stand van de lopende rekeningen. Wij zijn bovendien in feite eigenaardige mensen, want wij vinden dat het ons goed gaat omdat wij ons nog niet zo diep in de schuld hebben gestoken als wij mogen. Wij mogen immers 2/12 debetmarge hebben — niemand zegt erbij dat dit een schuld is, maar dat is een put die wij graven — en wij juichen, want de put is nog niet zo diep als hij mag zijn.

Minister L. Walt Niel : Het kost ook niets.

De heer H. Schiltz : Natuurlijk, men zou gek zijn elders te gaan lenen tegen rente als het ook kan via een renteloze lening. Maar, het is een schuld, dat moet u toegeven.

Minister L. Walt Niel : Ja.

De heer H. Schiltz : De stand van de saldi van de niet-gesplitste kredieten 1986 zegt mij dat de druk op de thesaurie in 1986 weer met 6 miljard frank — of laten wij nu nog zeggen 5 miljard frank, want 1 miljard frank zal misschien nog worden doorgeschoven naar 1987 — zal bezwaren.

Dezelfde bedenking, mijnheer de Minister, moet ik maken voor de saldi van de gesplitste kredieten 1985, bijlage 8 bij het verslag van de middelenbegroting: Deze kunnen in 1986 ook nog eens aanleiding geven tot 2 miljard frank uitgaven die men natuurlijk niet in de kredieten 1986 vindt.

Vervolgens krijgen wij het spel met de fondsen. Mijnheer de Minister, onze Executieve is gezegend met virtuozen van fondsen. Wat ik daarover de voorbij e vier jaar heb meegemaakt, grenst aan de budgettaire spitstechnologie; daar zijn ongelooflijke acrobaten aan het werk. Maar toch is het zó dat er op deze fondsen voor 6 miljard frank meeruitgaven worden voorzien dan er aan inkomsten zullen zijn en dat

Schiltz

de meeste trouwens worden leegge-
maakt.

Welnu, wanneer rekening wordt ge-
houden met alle gegevens die ik zoë-
ven heb opgesomd, zeg ik dat, bij een
normale uitvoering van de begroting
— en ik neem aan dat uw kredieten
krap berekend zijn, begin 1985 had-
den wij ook 1,6 miljard frank deficit en
ik had toen ook gezegd dat de kredie-
ten te krap waren berekend, hetgeen
op het einde van het jaar is gebleken
en ik vrees dat dat in zekere mate ook
thans het geval zal zijn — wij waar-
schijnlijk in de loop van 1986 onge-
veer 12 miljard frank meer zullen uit-
geven dan wij zullen ontvangen of
zouden moeten ontvangen. De finan-
ciële situatie zal er toch wel enigszins
anders uitzien dan de budgettaire
voorstelling ervan. Een beaat optimis-
me is dus niet op zijn plaats. Wanneer
ik dan onze financiële situatie dyna-
misch bekijk, blijkt zij ook niet schit-
terend te zijn.

Wat zijn de lijnen naar de toekomst ?

Ten eerste, hebben wij de huisves-
tingsschulden waarvoor nu een rege-
ling gaat getroffen worden. Uit uw uit-
leg maak ik op dat, hoe dan ook, deze
huisvestingsschulden de volgende ja-
ren nog een hele tijd op onze begro-
ting zullen wegen. Zij worden ons dus
niet kwijtgescholden. Wij gaan deze
schulden moeten betalen, maar men
gaat het ons mogelijk maken door een
herfinanciering die voor de financiers
aantrekkelijk is. Op die manier kun-
nen wij die last spreiden en de pieken
afbotten, want het was inderdaad en
onmogelijke situatie. Wanneer de
centrale Staat het gedeelte dat hij op
zich heeft genomen, heeft afgelost
dan zullen de kapitaalannuïteiten van
de aangesloten maatschappijen, te-
rugbetaalbaar op dertig of zestig jaar,
bij onze inkomsten worden gevoegd.
Heeft u enig idee rond welk jaar dit
turning point is gesitueerd ? Dat zal,
volgens mij, op zijn vroegst pas over
zes à zeven jaar zijn. **(Instemmend ge-
baar van de Minister)**

Dit wil zeggen dat wij ondertussen de
last van deze herfinanciering zullen
moeten dragen, waarbij de vraag rijst
of die annuïteiten zullen opwegen te

gen de financieringslast die wij op ons
hebben genomen, of er een meerin-
komst zal zijn of een evenwicht. In de
veronderstelling dat het vijf à zes jaar
zal duren, zullen wij de lasten van de-
ze herfinanciering in onze begroting
moeten opnemen.

Ten tweede, de onderdelen, niet van
de begrotingstabellen, maar van het
begrotingsdecreet, zijn belangrijk.
Via dit decreet bent u gemachtigd om
verbintenissen aan te gaan waarvan
de betalingen slechts zullen geschie-
den — geheel of voor het grootste ge-
deelte — in de daaropvolgende jaren.
U heeft trouwens een tabel bij het ver-
slag laten voegen waarin het ordon-
nanceringsstempo van de vastleggings-
kredieten is uitgestippeld en waaruit
blijkt dat voor die kredieten het twee-
de en derde jaar het belangrijkste zijn.
Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de
vastleggingsmachtigingen die in de
artikelen van het decreet zijn opgeno-
men.

Welnu, deze machtigingen nemen in
de begroting 1986 toe met meer dan 17
procent tegenover de initiële begro-
ting van 1985. Als wij die stijging ne-
men van 17 procent samen met de bij-
komende vastleggingsmachtigingen,
die in het bijblad 1985 werden voor-
zien, en die, gelet op het feit dat dit op
het einde van het jaar gebeurde, in
overgrote mate de ordonnancerings-
kredieten en de betalingskredieten
van 1987 en 1988 zullen belasten, be-
weer ik dat wij een cumulatief effect
zullen krijgen in 1987 en 1988, wat het
begrotingsevenwicht voor die jaren
vrijwel onbereikbaar maakt.

Mijnheer de Minister, ik zie trouwens
dat er op 31 december 1985 een „en
cours” van 38 miljard frank aanwezig
is, dit wil zeggen, vastleggingen waar-
van de ordonnanceringen nog moeten
komen. Dan moet men toch toegeven
dat de toekomst er niet rooskleurig
uitziet. Wanneer men daarbij vaststelt
— de heer Van Elewyck heeft er reeds
op gewezen zoals ikzelf ook in de
Commissie — dat de meeste fondsen
van de afzonderlijke secties worden
leeggehaald en dus voor 1987 grotere
stijvingskredieten voor deze fondsen
moeten worden voorzien, wil men
hun werking niet stilleggen of gevoe-
lig afbouwen, dan wens ik u veel geluk

met uw berekeningen voor 1987 en
1988.

Ik vrees dat de Vlaamse Regering op-
nieuw begonnen is met het ombuigen
van de trend die wij in 1983 en 1984,
en aanvankelijk in 1985, hadden inge-
luid, namelijk het streven naar een be-
grotingsevenwicht over een tweetal
jaren. Mochten wij die lijn hebben
doorgetrokken, dan hadden wij over
ongeveer twee jaar over een begroting
in evenwicht kunnen beschikken, ab-
stractie gemaakt van de huisvestings-
schulden die op termijn moesten wor-
den uitgevlakt. Maar met de huidige
begroting zal het beoogde resultaat
niet worden bereikt.

Wel is duidelijk — en dit is dan een po-
litieke conclusie wat dit onderdeel
van mijn uiteenzetting betreft — dat
men ons in 1983 wat heeft wijsge-
maakt. Het staalakkoord van 1983 is
een dupe-spel geweest. Men heeft ons
toen gezegd dat daarmee onze finan-
ciële zorgen opgelost en onze schul-
den van het verleden opgeslorpt wa-
ren. Dit is niet waar. De regeling in de
huisvestingssector alleen al bewijst
dat zulks onjuist is en dat het structu-
reel tekort, dit wil zeggen het gat dat
er zit tussen zelfs nog maar de restric-
tieve en behoedzame uitoefening van
onze bevoegdheden en de middelen
waarop wij kunnen rekenen, door het
akkoord van 1983 niet is gedicht en
dat de wet van 1984 allesbehalve de
definitieve oplossing is geweest van
onze financiële problemen.

Ten vierde wil ik in het kort enkele be-
schouwingen wijden aan onze begro-
ting als instrument van democratische
controle. Volgens de democratische
parlementaire traditie is het de begro-
ting die in de eerste plaats het Parle-
ment moet toelaten democratische
controle uit te oefenen. De voornaam-
ste basisprincipes daarvan zijn de an-
naliteit en de specificiteit van de be-
groting, dit wil zeggen dat telkens per
jaar duidelijk wordt gezegd wat de
overheid mag besteden en dat ook de
aard van de uitgaven voldoende dui-
delijk omschreven moet zijn opdat de
uitvoerende macht de ter beschikking
gestelde middelen niet zou aanwen-
den voor doeleinden die niet vooraf
aan het Parlement zijn bekendge-
maakt.

Schiltz

Welnu, de Vlaamse Regering bezondigt zich in grote mate aan het ondergraven van het jaarlijks karakter van de begroting. De afgevaardigde van het Rekenhof heeft er terecht in de Commissie op gewezen dat de overdracht naar de afzonderlijke secties nu reeds 40 procent van onze begroting uitmaakt. Dit wil zeggen dat bijna de helft van de begrotingskredieten worden onttrokken aan het annaliteitsprincipe. Ik herhaal het : het gaat om bijna de helft, wat enorm is.

Wat blijft er van de jaarlijkse controle en het omkaderen van de uitvoerende macht met jaarlijkse machtiging over ? U weet wanneer eenmaal de kredieten in de afzonderlijke fondsen worden gestopt, deze voor onbepaalde tijd beschikbaar zijn ; men kan ermee goochelen ; men kan ze verschuiven, men kan spaarpotten vormen en dergelijke meer. Dit wil duidelijk zeggen dat de wetgevende macht haar greep op de uitvoerende macht, ter zake, verliest door niet ieder jaar de status questionis op te maken.

Mijnheer de Minister, wij hebben ieder jaar gediscussieerd over de vraag hoe men de cijfers van de afzonderlijke secties moet interpreteren. Dat alleen bewijst reeds dat het bestaan van die sectie, met zulke omvang, een uitstekend middel is om de volksvertegenwoordiging in de mist te sturen. Het feit dat men telkens opnieuw kan discussiëren over de vraag of men het negatief saldo moet imputeren op begrotingscijfers of op thesaurietoestand, of men het al dan niet moet bijtellen, bewijst dat men met een harmonica te maken heeft, die naar believen kan worden bespeeld, naargelang het de uitvoerende macht past. Dat is de feitelijke situatie, die niet verder kan duren.

Wat de specificiteit van de begrotingsartikelen betreft, moeten wij ernstig nadenken over de formulering van deze fondsen en over de machtigingen aan deze fondsen.

Wij hebben in onze begroting verschillende artikelen — als volgt geformuleerd : „De Executieve wordt gemachtigd...” -, om deze kredieten aan te wenden voor alles wat dienstig kan

zijn voor etcetera. Wat is dan de specificiteit ? Alles is alles ; dat kan een diner zijn, een reis, het sponsoren van een theatervoorstelling, het investeren in de industrie, het kopen van een vliegtuig en dergelijke meer. Dus alles, en ik beperk mij nu tot moreel hoorbare zaken.

De heer P. Tant : U kan niet laten daar aan te denken !

De heer H. Schiltz : Natuurlijk, men mag in de politiek ook wel eens een binnenpretje hebben. Trouwens, mijnheer Tant, ik weet niet of de dingen waaraan ik denk, dezelfde zijn als deze waaraan u denkt.

Ik wens alleen maar te zeggen dat dit het volledige uitschakelen is van de specificiteit van de begroting. Het gaat niet altijd over kleine bedragen, maar vaak over grote. In plaats van daarin verandering te brengen, stellen wij vast dat er fondsen worden bij gecreëerd en dat men inzake formulering de allerjongste telg aan deze weelderige boom met dezelfde ruime beoordelingsmacht toebedeelt, met name het Fonds voor de Vorming. Ook daar geldt de regel : „alles wat dienstig kan zijn.” Welnu, ik denk dat dit inzake begrotingsorthodoxie niet kan en dat daarin verandering moet komen.

Ten slotte wens ik twee bondige politieke beschouwingen te maken. Daarom betreur ik het dat de Voorzitter hier niet mede aanwezig is.

Mijnheer de Minister, wij zijn — laten wij dat eerlijk toegeven — met een vrij groot enthousiasme en met goodwill, vanop alle banken, met de Vlaamse Raad gestart. De identiteitsbevestiging van de Vlamingen was toch één van de kernideeën in de gemeenschappelijke beleidsverklaring die, in akkoord met de fracties, werd opgesteld. Indien wij dan al niet over zeer ruime budgetten konden beschikken, zouden wij tenminste dat kunnen doen, met name de Vlaamse identiteit, binnen België en in internationaal verband, definitief affirmeren.

Een aantal tekenen wijzen op een verontrustende verslapping van dit voornemen. Het besef dat culturen van kleine volkeren weliswaar moeten

openstaan voor de grote stromingen van de wereldbeschaving maar tevens door een bewust beleid moeten worden geruggesteund wil hun identiteit niet worden onder de voet gelopen, dreigt gevoelig te verflauwen ook in de Vlaamse beleidsinstanties, wat ons op deze plaats moet bekommeren.

In onze administratie en parastatale instellingen, in de inrichtingen die wij subsidiëren, is een generatie gearriveerde Vlamingen opgedoken, die blind is voor de noodzaak van een — ik wil niet provoceren maar noem het bij zijn naam — gezond nationalisme dat niet agressief moet noch mag zijn maar een rustig, volwassen, zelfbewust nationalisme.

Ik kan niet aan de verleiding weerstaan om een passus te citeren uit de memorie van toelichting van de begroting van Buitenlandse Zaken — niet van ons maar van deze van Nederland. De Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken verklaarde het volgende : „... dat wij als tegengewicht tegen de geleidelijke overheveling van onze nationale, politieke en economische bevoegdheden naar supra-nationale of intergouvernementele lichamen, wat nu eenmaal inherent is aan de Europese integratie, ons moeten concentreren op de handhaving en de versterking van deze culturele identiteit, dit om te voorkomen” — hij spreekt namens 14 miljoen Nederlanders, niet namens 6 miljoen Vlamingen — „... dat wij in een geïntegreerd Europa een soort Bretagne worden, schilderachtig maar uitgeleverd aan de ons omringende grote culturele eenheden die vandaag al een actief en soms agressief buitenlands cultureel beleid voeren.”

Mijnheer de Minister, als de Nederlandse gezagsdragers met hun staatkundige traditie en hun zelfbewustzijn dit gevaar reeds onderkennen, hoeveel meer zorgen moeten wij er dan aan besteden ? De Vlamingen staan niet alleen tegenover de uitdaging van de Europese integratie. Zij hebben tevens nog altijd af te rekenen met de steeds weerkerende Brussels-Belgische neigingen en pretenties om ons opnieuw in een hybride, identiteitsloos, kleurloos unitarisme te duwen.

Schiltz

Ik wijs op de arrogantie waarmee een initiatief als Europalia wordt uitgespeeld tegen onze culturele initiatieven, tegen ons Festival van Vlaanderen, tegen de Vlaamse culturele autonomie, met financiële middelen waaraan uw collega van Cultuur slechts kan dromen. Ik verwijs naar het optreden van de centrale Regering die van de problematiek van de bi-culturele instellingen misbruik maakt om zelf opnieuw aan cultuurpolitiek te doen. Ik verwijs ook naar uitlatingen van topmensen uit ons eigen Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme, die mij zeer te denken geven.

Ik verwijs naar uitlatingen van BRT-redacteuren die nota bene de culturele rubriek op de radio verzorgen maar zich geroepen voelden een instituut op te richten met als maatschappelijk doel, „uit reactie tegen kleingeestig cultureel federalisme in Vlaanderen”, reclame te maken voor de Belgische cultuur. Niet voor Belgische kaas, niet voor Belgische wol, maar voor de Belgische cultuur. De man, die op de BRT de culturele rubriek verzorgt, richt een VZW op met als doel de culturele autonomie te „counteren”, — zoiets kan blijkbaar in België — dit vijftien jaar na de eerste verovering van de Vlaamse Beweging op institutioneel vlak : de culturele autonomie en de Cultuurraad die op groot gejuich werden onthaald.

Wat doet de huidige Vlaamse Regering om zich af te zetten tegen deze trend, met het gezegd dat haar eigen is ?

Ook voor onze Vlaamse identiteitsbevestiging naar het buitenland toe schijnt de elan te verflauwen. Collega Baert zal deze problematiek meer uitvoerig behandelen.

De Voorzitter : Mijnheer Schiltz, mag ik u verzoeken uw uiteenzetting te bevestigen ?

De heer H. Schiltz : Dadelijk, mijnheer de Voorzitter.

Wat doet de Vlaamse Regering tegenover de vrij agressieve manier waarop de leden van de centrale Regering de Vlaamse identiteitsbevestiging in het buitenland systematisch tegenwerken

telkens wanneer wij een initiatief nemen ? Moest per se tegenover het label Flemish Quality een intense campagne worden gevoerd Made in Belgium, precies op hetzelfde moment ? Wanneer wij ons eigen Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme oprichtten, moest dan per se vanuit de centrale Regering via het spoor en dus met de middelen waarover de nationale instelling die het spoor toch is, beschikt het Belgisch toerisme opnieuw worden „gepromoot” ? Er zijn nog voorbeelden te over.

Is dit dan de verdieping en de verfijning van de staatshervorming waarover de Eerste Minister van de centrale Regering gesproken heeft, daarin bijgetreden door de Voorzitter van de Executieve ? Wat doet de Vlaamse Regering met de goodwill die wij, met weinig geldmiddelen maar met veel inspanningen, tijdens de vorige legislatuur in verschillende vreemde landen bij de officiële instanties van de centrale of van de deelstaten voor de Vlaamse Regering hadden opgewekt voor de erkenning van de Vlaamse entiteit ? Van enige concretisering van wat mogelijk gemaakt werd, merk ik niet veel.

Tot slot, en dit is het tweede aspect in de Vlaamse beleidsvoering dat zorgen baart, is er de ontwikkeling van een gezonde geest van pluralisme, van eerbied voor de verscheidenheid, ook en vooral in de uitoefening van de macht. Niet met woorden en principes, want dit kost geen moeite, maar in de uitoefening van de macht zelf.

Collega's, wij hebben allen een gezamenlijk ke brief ontvangen van het Willemfonds en het Vermeylenfonds — die mij zeer verontrust — en die erop wijst dat de oude demonen in Vlaanderen opnieuw het hoofd dreigen op te steken. Ik bedoel de demonen die de Vlaamse Beweging zolang verlamd hebben en machteloos hebben gemaakt. Deze brief wijst op het terug aanscherpen van de levensbeschouwelijk ke tegenstellingen via de machtsuitoefening. Het Vermeylenfonds en het Willemsfonds willen ons dit in een officiële brief doen inzien. In zijn boek „Ce que j e crois” wijst de Franse auteur Claude Imbert erop dat waar een volk niet beschikt over een sterk

nationaal gevoel en een staatkundige traditie het gemeenschapsgevoel al ras vernauwt tot een zuil, tot een clan binnen de gemeenschap waardoor de gemeenschap als geheel innerlijk verscheurd en verlamd wordt, verzwakt en weerloos wordt. Het is de taak van de Vlaamse Regering dat te voorkomen door een staatkundige traditie voor de Vlaamse Gemeenschap op te bouwen en dit door in de machtsuitoefening respect op te brengen voor de verschillende stromingen die in Vlaanderen leven en dit zowel in de besteding van de kredieten als in de toewijzing van de ambten en opdrachten. Dit is de enige manier om een gezond patriotisme en om een gezond civisme in het leven te roepen waaraan wij in Vlaanderen hoe dan ook nood hebben. Nu de Vlaamse Regering niet meer proportioneel is samengesteld, zal men het mij niet kwalijk nemen dat ik de Executieve wijs op het gevaar dat wij zouden terugvallen in de oude ziekte die ons zo lang getekend heeft namelijk het kleingeestig gegrabbel om tijdelijke en efmere macht. Van deze bekommernis vind ik in deze begroting en haar inspiratie niet zoveel terug. Vandaar, mijnheer de Minister, dat deze begroting bij ons geen enthousiasme kan wekken hoezeer wij ook waardering opbrengen voor de inspanningen die u hebt geleverd om ze correct voor te brengen en om ons te informeren. Deze begroting illustreert echter te duidelijk dat de unitaire restauratie haar slag dreigt thuis te halen via het manipuleren van de middelen. Zij ademt te weinig de wil uit om de Vlaamse meerderheid in dit land te doen respecteren. Zij is niet de blauwdruk van de volgende fase in de opbouw van een eigen Vlaamse Staat die voor de Vlamingen een thuis zou kunnen zijn en van waaruit zij met een eigen identiteit zelfzeker het wereldpodium zouden kunnen betreden. Het is de begroting van onze gedweeheid, van onze halfslachtigheid, van onze onmacht. Jammer ! (**Applaus bij de VU en de SP**)

REGELING VAN DE WERKZAAM- HEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.35 uur.
